

Velika slava v Parizu.

Zavezniki praznujejo zmago.

Pariz, 14. julija. — Francoski praznik svobode se je obhajal s tako velikanskimi demonstracijami, da je privabil na stotine tisoč ljudi iz okolice. Nekatero časopisje poroča, da je bilo v mestu okrog dva milijona ljudi, ki so prišli iz radovednosti ali pa da se udeležijo slavnosti. Vsak kdor je mogel, je hotel biti navzoč, da da duška veselju nad zmago. Zastopane so bile vse zavezniške vlade in posebne demonstracije so bile prirejene na čast Amerikancem, pri katerih so Francozi pokazali svojo hvaležnost za pomoč v vojski.

Pri sprevedu je Joffre vodil generala, za njim je prišel Foch. Pershing je poslal posebno brzojavko na predsednika Francije, v kateri izraža svoje veselje nad zmago, ki je prinesla svobodo celotnemu svetu.

ITALIJANI NAPADLI

FRANCOZE.

Amerikanski očividci pravi, da je bil napad narejen popolnoma brez povišanja. Vlaki in mornarji pod vodstvom častnikov morili zmike in neoborožene zaveznike.

Pariz, 13. julija. — Kot eden izmed dveh nevtralnih očividcev — piše Thomas Stewart Bryan v N. Y. Times — celega napada na francosko posadko na Reki dne 6. julija, mi je mogoče dati resnično in nepristransko poročilo celega dogodka.

Dva resnična fakta, katera morem dati sta: da sem videl, kako so bili francoski vojaki pobiti, potem ko so se udali, od svojih lastnih zaveznikov — italijanskih vojakov in mornarjev, in slišal sem povelje italijanskih častnikov, naj se strelja, in videl, da se je to tudi zgodilo. Lahko tudi izjavim, da francoska straža ni storila ničesar, da bi izvalila ta napad.

Poročevalec potem na dolgo in široko opisuje cel prizor in opisuje Italijane v taki luči, kakor jih poznamo mi Slovenci. Niso hoteli vrjeti našim zastopnikom, ki so poročali o nečloveških in tiranjskih činih Italijanov zaveznikom in prosili njih pomoči, sedaj pa sami okušajo italijansko gentlemansko.

Prva poročila, ki smo jih dobili, so bila večinoma iz Rima in seveda so bili Italijani nedolžni. Sedaj pa, ko dobivamo poročila naravnost od navzočih prič, je pa čisto kaj drugega. Zavezniki so imenovali posebno komisijo, da preišče zadevo ter pošlji več zaveznikih ladij na Reko.

ANGLEŠKI VODILNI ZRAKOPLOV DOPSEL V PULHA HANGAR.

Pulham, Anglija, 13. julija. — Angleški vodilni zrakoplov R-34, ki je priplul iz Evrope pretečeni teden, se je zopet vrnil danes zjutraj ob 6.56. Sprejet je bil z velikim navdušenjem. — Major Scott, poveljnik zrakoplova, je sprejel čestitke od kralja in drugih velikašev. Oddal je pošto, v kateri je bilo tudi pismo predsednika in kralja in nekaj eksemplarov dnevnika N. Y. Times.

LANSING SE VRAČA V AMERIKO.

Pariz, 11. julija. — Robert Lansing, ameriški državni tajnik, se je poslovil od predsednika Poincaré ter bo odpotoval jutri v Brest. Njegov naslednik na mirovi konferenci bo tajnik Polk.

ODBOR RAZPRAVLJA VPRAŠANJE VOJSKE Z MADŽARI.

Pariz, 11. julija. — Maršal Foch in zastopniki Čehoslovaške ter Jugoslavije, so bili pri vrhovnem odboru mirovne konference, da so razpravljali o početju Bela Kunove stranke zoper Čehoslovaške in Avstrije in ako bi bilo umestno združiti vojaške sile na pram njim. Raznim zastopnikom

se je naročilo, naj se posvetujejo s svojimi vladami, v kakšni meri so oni pripravljeni sodelovati zoper ogrske boljševike. Sklenilo se ne bo ničesar, dokler ne dobe odgovora od omenjenih vlad.

\$642,000 NAGRADE RAZPISANE ZRAKOPLOVCEM.

Atlantic City, N. J., 13. julija. — Dvanajst raznih zrakoplovnih kontestov je bilo oznanjenih danes po Hensy Woodhouse, ki je podpredsednik Aerial League of America. Skupna svota nagrad za vse te konteste je \$642,000. Vršili se bodo v raznih delih sveta.

MOKRAČI PROPADLI V WASHINGTONU.

Washington, 14. julija. — Mokračji se popolnoma propadli v narodnem zastopstvu in vsak poskus z raznimi predlogi se jim je ponesrečil.

Novice iz Jugoslavije.

DOSELJEVANJE ŽIDOV V JUGOSLAVIJO.

Ljubljanski 'Slovenec' piše: Opozorili smo že enkrat v našem listu oblasti, da je začelo celo hebrejsko romanje v Jugoslavijo, a kljub temu izgleda, da se doseljevanje se židom ne delajo nikake zapreke, ampak da jim oblast celo gre na roko. V zadnjem času je zopet dospelo mnogo teh židov-veržnikov iz Madžarske in Poljske. Iz Madžarske jih je spodil boljševizem, iz Poljske pa upravičeno držanje poljskega naroda in poljske vlade napram njim. Največjo krivdo za to nesrečno pomnoževanje šte vila jugoslovanskih državljani, imajo naša zastopstva v Budimpešti in na Dunaju. Budimpeštansko zastopstvo spravlja k nam vse uslužbenke-židove onih madžarsko-židovskih podjetij, ki so morala prenesti svoj sedež v Jugoslavijo; noben teh ne zna našega jezika in vsi bodo tu samo povečali število onih elementov, ki največ rujejo proti edinstveni državi. Vrnutega odjejo našim ljudem mnogo dobrega kruha. Tudi dunajsko zastopstvo kaže, da je sklenilo zvezo z alliance israelitiques. Vsak žid, ki se pripelje k nam, ne zna prehaliti uslužnosti in prijaznosti našega zastopništva na Dunaju. No saj ni čuda, vodja oddelka za poštno dokumente je gotov g. Molnar, kojega ime ne kaže, da je pristne naše krvi in vere. In nazadnje tudi naša centralna vlada v Belgradu ne ravna korektno. Pred časom je neka bosaška občina ukazala vsem tamnošnjim židom, ki so se naselili tekom vojne v dotični občini in so rodod iz Galicije, da se morajo takoj izseliti. No židi so poslali deputacijo v Belgrad in vsi so smeli ostati.

Pozivljamo naše narodne predstavnike v Belgradu, da takoj storijo primerne korake, da se tem škodljivim elementom takoj dajo potni listi v njih domovino in da se v bodoče najstrožje zabrani njihovo naseljevanje.

DOLGI PRSTI ITAL VOJAKOV.

Iz ljubljanske 'Jugoslavije': Iz Kranjske gore na Gorenjskem se poroča, da je zadnji čas več posestnikom izginila živina, ki se je pasla blizu demarkacijske črte. Krvava sled je takoj izkrala in nekaj eksemplarov dnevnika N. Y. Times.

veje živine ter tudi nekaj ovac. Razven tega so polovili tudi nekaj konj. Taki so torej italijanski junaki, ki se vedno ponajajo s svojo kulturo.

Amerika naj nam vrne naše ljudi.

Ljubljanski 'Slovenec' piše: Belgrajska 'Pravda' opozarja, da je prišel čas, da nazovemo iz Amerike naše ljudi. Sedaj, ko naj se izvede agrarna, trgovska, industrijska in obrtna reforma, nam treba sposobnih moči, ki naj to reformo uredijo. Vedeti moramo, s koliko lastnimi močmi sploh razpolagamo. Duševno razpoloženje med izseljenci v Ameriki za vrnitev v zedinjeno in razširjeno domovino je ravno sedaj ugodno. To razpoloženje se netijo odredbe ameriške vlade, ki grede za tem, da lastnim iz vojne vračajočim se ljudem zagotove najboljša mesta in izključijo z njih izseljence, to je v prvi vrsti naše ljudi. Vlada naj ne zamudi te prilike in takoj stori svojo dolžnost.

PRVI JUGOSLOV. VLAK.

Okrašen s cvetjem in zastavicami, se je peljal dne 12. junija v Celovec. Na vseh postajah je ljudstvo navdušeno pozdravljalo. Z neumornim delom so jugoslov. železničarji popravili razdrobljeno in razrušene mostove.

GORIŠKA, TERRA REDENTA!

Goriška je mučenica, kateri se druge ne morejo primerjati. Njene muke so neizmerno in se ne morejo ne izreči, ne povedati, ne popisati, ne primerjati. Pet let je počivala roka najbesnejšega sovražnika nad njo z vso težo in krutostjo. Po kratkem odmoru je naša nesrečna domovina dobila drugega gospodolca, ki se imenuje in naziva Odršenik. Sedaj imenujejo našo domovino Odršeno zemljo — Terra redenta. To se razume le ironično in ni treba tega še posebej praviti.

Da smo bili prej v suženstvu, se brdiko zavedamo, da smo sedaj odršeni, tega nikdo verovatno ne more, ker imamo preveč dokazov, ki pričajo, kako nas naši gospodolci sovražijo, zasmehujejo in zaničujejo. Drugega ne moremo sedaj. Naš gospodovalec se obnaša med nami kakor zmagovalček, ki je gotov svoje zmage nad nami in svoje pridobitve na

rum. In mi pravimo: Amca.

Naš gospodovalec je mnenja, da bo svoje delo v desetih letih dokončal. Pridne se giblje in podviza z vsem na gospodarskem, na političnem in na moralnem polju. Na gospodarskem polju je že dosegel toliko, da je naše ljudstvo oskodovalo najmanj za eno milijardo. Reci: Ena milijardo. Na političnem polju je dosegel že to, da so skoro vsi naši politiki in razumni internirani ali pa izločeni, da so vsa naša društva in družbe razpuščene, da je naša organizacija uničena in prepuščena, da razpade. Na moralnem polju pravi, da ne smemo drugače misliti, kakor to, kako bomo dobro jedli in pili in se ženili, zato reč vsak dan veselje, plač.

Mi pa vemo, da naš odršenik živi in nanj obračunamo tudi svoje oči in pravimo: Gorje ti, ki teptaš naše najsvetejše pravice.

ŽELEZNICA RADGONA ŠPILJE TEČE PO JUGOSLAVIJEH

V tork popoldne sta dva francoska častnika kot odposlanca entente obiskala v Mariboru krajnega glavarja dr. Janjšiča, vladnega komisarja Peterja in škofa dr. Napotnika. Uradno sta naznanila, da je mirovni konferenca v Parizu proglasila Maribor in Radgono za jugoslovansko posest. Tudi železnica na Špiplje do Radgone teče po jugoslovanskih tleh.

S tem dnem, ko je bil končan več kot tisočletni boj med slovenstvom in nemštvom in mi smo z uspehi zadovoljni. — Meja ostane, kakor se je razvila tekom časa. Nemci obdržijo, kar so ponemčili našega sveta, izgube samo mesta in trge, ki se nahajajo na našem ozemlju in nekoliko okolice ob meji. Okrog 1200 let je bil slovenski kmet trdi boj s prodirajočim nemštvom, ki mu je trgalo vas za vasjo, dolino za dolino, a njega samega uklevalo v tlačanstvo nemški gospodi in graščakom. Sedaj je ta boj izbojevan, naše sile so svobodne in jih bomo lahko uporabili za boljše, plodnosnejše delo.

ITALIJANSKA NASILSTVA V DALMACIJI.

Zader, 13. marca. — 8. t. m. popoldne po svečani izročitvi prapo-ra, darovanega Zadru od nekaterih mest Italije, je del izprevoda, ki je prišel iz gledališča, navali na bogoslovno semenišče, češ, da se je čulo iz semenišča življenje. Kjerkoli je šel italijanski izprevod, so italijanski posvali Jugoslovane z najgršimi besedami. Ko se je končala svečanost predaje prapora, je šel izprevod proti jugoslovanski čitalnici, kjer so izgrezniki pobili vsa debela stekla čitalnice ter poškodovali s kamenjem več kosov pohištva. Tudi so udri v notranje prostore društva, v katerih je bilo okoli 20 članov. Začelo se je demoliranje, vendar grehvala kapitanu Pelegriniju, rodod iz Zadra, ki se je energično ustavljal nadaljnemu vandalizmu.

Zader, 13. marca. — Kljub vsem pritiskom se je od 120 nameščencev finančne straže v zaderskem okraju odzvalo zahtevi italijanske okupacijske oblasti samo 5 finančnih stražnikov, ki so vložili prošnjo za nadaljnje službovaje. Vsem, ki niso vložili prošnje, je bila s t. t. m. vstavljena plača, a mnogi so bili že odpuščeni iz službe.

Zader, 13. marca. — Pri vojnem sodišču v Zadru je bila 4. t. m. razprava proti Mati Luki, Marku Kučelinu in Anti Graanovi radi denem ozemlju. Skusili so dovolj

petja jugoslovanskih pesmi. Obsojeni so bili na 3 mesecev temnice.

AMERICANI ZA JUGOSLAVIJO.

Ljubljanski 'Slovenec' piše: Pred par dnevi je prijel nas so misljenik to-le pismo, pisano dne 3. januarja, iz Severne Amerike: Navdušeni smo mi tukaj in tudi mi smo vodili silno propagando za našo in vašo stvar. Veliko Slovencev je slo v ameriško armado, ko je zavabil nas stric Sam med in zastavo in hotel na pomoč nam, zatiranim narodom. Vse se je srečno končalo. Pač nam kati veselje, nekoliko spor med Italijani, ki stegajo svoje grabežljive prste po naši zemlji, vendar smo trdno prepričani, da zmaga pravična stvar in da tudi oni temni oblaki zginejo iznad modrega jadrana. List 'Ameriška Domovina' dela v boji proti laški propagandi. Imamo precej veliko tiskarno in izdajamo list trikrat na teden. Borimo se zoper naše socialiste ali boljševike, kakor jih imenujemo, ki se trudijo in delajo na to, da bi poslali Kristana domov, da bi tam zasejal ljuliko boljševizma med naš narod. — Zbiramo denar in obleko, da vam pošljemo v pomoč. V dveh tednih smo nabrali 60,000 dolarjev, seveda s pomočjo Amerikancev, ki so jako prijazni nam Jugoslovancem. Boljševiki s Kristanom na čelu pa se potijo v silnem trudu, in nabirajo milijone dolarjev, kar bi radi poslali v pomoč boljševizmu. — Kar je nam ameriškim Slovincem potrebno, je samo dober dnevnik. Vzlasti odkar so vsi naši dnevniki postali rdeči. To potrebo čutijo po vseh naselbinah. In malo je pisem, katere dobivamo iz vseh naselbin, kjer bi ne bila opazka: 'Dajte! Naj postane 'Sloga' dnevnik! Prosimo, preskrbite nam dober dnevnik'.

Mi smo sprejeli 'Slogo' z namenom, da bi jo spremenili v najkrajšem času v dnevnik. In smo imeli vse že urejeno, z velikonočjo smo mislili začeti z njo dvakrat na teden in z majem ali junijem pa trikrat ali vsaki dan. Toda zadele so nas velike neprilike. Umrli nam je urednik, mož, ki je hotel posvetiti vse svoje moči 'Slogi' kot dnevniku. Tako smo se danes tam, kjer smo.

IZMIŠLJENE VESTI O NEMIRIH NA HRVATSKEM.

Zagreb, 13. marca. — Z ozirom na brezlično vest iz Milana o hudih nemirih na Hrvaškem, ki so jih povzročili hrvatski separatisti proti srbskemu nadvladju, javlja novinski odsek: Milanska brezlična postaja razširja, vest, da je po vsej Hrvatski, zlasti pa v Zagrebu, prišlo do velikih demonstracij in nemirov, ki so jih povzročile protisrbske stranke. Vse te vesti, kakor tudi vest o vstaji delavcev in kmetov so popolnoma izmišljene. V vsej Hrvatski, sploh na vsem jugoslovanskem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije vladata mir in red.

GOSPOVSTVO POLJE — ZILJSKA DOLINA.

Iz ljubljanske 'Jugoslavije': Gospovstvo polje nam ne koristi mnogo ali nič, če nimamo tisti Ziljske doline, kjer prebiva nad 50,000 zavednih Slovencev in zvestih Jugoslovancov. Ni prav, da smo sklenili premirje s hinavskimi Nemci, katere podpirajo zahrbtni Italijani, temveč, da bi morali prodirati naprej, da osvobodimo vse Slovence tujega jarma. — Če imamo moč, je edino umestno, da zasedemo vse kraje na Koroskem, kjer res bivajo Slovenci. Kdor žrtvuje naše ljudi, je izdajalec! Proč s takimi ljudmi in s takimi prismojstvi! Zasedi! In najsi Lah še tako grozi! Naj pa napovejo vojsko! Bodo videli, kdo bo podlegel. Saj se bo dvignil zoper njega ves troimeni narod in vse ljudstvo v zasedenem ozemlju. Skusili so dovolj

Katoliški dnevnik potreben.

Mr. John Koprivnik iz Fairchance, Pa., je priobčil v listu 'Ave Maria' članek, v katerem je napisal par jako krasnih misli, katere gotovo odobrava vsak pameten in zaveden ameriški Slovenec in katerih ne smemo prezreti.

Naj povemo nekaj teh misli tudi našim čitateljem 'Sloga'.

On piše med drugim: 'Tudi jaz sem bral članek 'Vera je duhovniški biznis', tudi jaz sem z Vami in rečem, da je vse resnica, kakor pišete. Seveda rdeci pravijo vse drugače, da je to samo zmota, kar Vi učite in da samo oni resnično učijo in v koristi delavca, kar je pa ravno narobe.

Vi veste in tudi drugi ljudje vedo, kaj je boljševizem in kako gorje je to za narod. Ta rdeča ga pa hvalijo, da je to prav, da so bogatim in duhovnikom, ali bolje f... vzeli in revnim dali. Seveda o vsakem ubijalstvu in zločinu, ki jih doprinašajo, to pa ni resnično in nočejo verjeti.

(Opazka naša: — O, oni vedo, da je vse to res in to s celega srca odobravajo in ko bi oni smeli, bi enako poklali ne samo vse kapitaliste in f... temveč enako vse delavce in vse proletarce, ki bi se jim popolnoma ne uklonili, ki bi si upali jih kritizirati. Na Ruskem so boljševiki poklali več delavcev, kakor pa kapitalistov.)

Sedaj Vas bom pa prosil, dajte nam orožja, da se bomo mogli braniti temu nasilnemu sovražniku, pa ne puščajte in ne revolverjev, ampak prosimo, da nam ne bode mogli z vsako lažjo sapa zapreti...

... Znano Vam je, da ako poveljniki zanemarjajo svoje važno mesto in ne dajejo povelj, bodo gotovo premagani in cela njih vojska bode uničena. Zato bodite Vi dobri učitelji (misli voditelje naroda) in voditelji svoje armade, da ne bode poražena in uničena.

'To sem Vam zato napisal, ker je pri vsakem slučaju grožnja, če le ta rdečim spregovorite par besed: tega prokletega f... je treba stran spraviti, potem bode pa slo. Veliko bi se pripomoglo k boljšemu vspehu, ko bi bil naj eden list dnevnika katoliškega prepričanja, da bi zamogli tudi katoliki čitati dnevne novice iz katoliškega časopisa'.

Te opazke izpod peresa navdušenega in blagega delavca so v resnici vredne, da jih prevažajo naši katoliški voditelji. In to, kar ni pise to proletarcev, bi samo njegovo mišljenje. Tako mislijo tisoč naših katoliških ljudi, ki se se mislo dali duhovniški biznisu, ki se se mislo dali duhovniški biznisu, ki se se mislo dali duhovniški biznisu.

Kar je nam ameriškim Slovincem potrebno, je samo dober dnevnik. Vzlasti odkar so vsi naši dnevniki postali rdeči. To potrebo čutijo po vseh naselbinah. In malo je pisem, katere dobivamo iz vseh naselbin, kjer bi ne bila opazka: 'Dajte! Naj postane 'Sloga' dnevnik! Prosimo, preskrbite nam dober dnevnik'.

Mi smo sprejeli 'Slogo' z namenom, da bi jo spremenili v najkrajšem času v dnevnik. In smo imeli vse že urejeno, z velikonočjo smo mislili začeti z njo dvakrat na teden in z majem ali junijem pa trikrat ali vsaki dan. Toda zadele so nas velike neprilike. Umrli nam je urednik, mož, ki je hotel posvetiti vse svoje moči 'Slogi' kot dnevniku. Tako smo se danes tam, kjer smo.

Toda neodvisen in nepristranski delavski dnevnik nam je neobhodno potreben. Dobiti ga moramo! Toda kako?

Naša misel je ta-le:

- 1) Ali bi se ne dala ustanoviti posebna tiskovna družba, ki bi razpisala gotovo svoto delnic kot ustanovni kapital?
- 2) Ali bi se ne dalo dobiti vsaj kakih 200 zavednih katoliških mož po vseh naših naselbinah, ki bi pristopili v tiskovno družbo in pokupili te delnice?

Možje, Slovenci, kaj pravite na to? 'Sloga' je lahko v enem mesecu dnevnik, ako hočete pomagati.

Sedaj vsi, ki enako mislite in čutite, kakor g. Koprivnik, vsi, ki se Vam enako smili naše ubogo zapeljano in slepljeno delavstvo, vsi, ki enako čutite potrebo takega delavskega dnevnika, — sedaj je pa na vas, da se izrazite in v dejanju pokazate, ali res hočete, da se to doseže?

Mi smo Vam na razpolago! Mi radi sprejememo delo! Mi vam iz srca radi pomagamo do tega. Hočete tudi Vi?

Možje, bratje, delavci, izrazite se! Prosimo Vas, pišite nam takoj vsi, ki odobravate ustanovitev te družbe in ki bi hoteli pristopiti kot delničarji!

"SLOGA"

P. O. Sta. D, Box 65
New York, N. Y.

briskosti, da bi marali biti pod knuto take kulture še nadalje. — Kaj bomo govorili: čez pet, čez deset let dobimo vse nazaj! Odloči naj se sedaj! Naj spozna in ve tudi konferenca v Parizu, da druga odločitev ni mogoča kakor ta: vse Slovence v kraljestvo SHS. Brez tega rešitev našega vprašanja ni mogoča!"

ORGANIZACIJA ČASNIKAR-SKE SLUŽBE V JUGOSLAVIJI.

Iz ljubljanske 'Jugoslavije': Iz Belgrada javljajo: V vseh glavnih kulturnih središčih Jugoslavije se v kratkem otvorijo dopisni uradi v svrhu točne in hitre informacije časopisja in prebivalstva o dnevnih dogodkih v kraljestvu in inozemstvu. Glavna

centrala bo v Belgradu, ki bo v neposredni zvezi z glavnim informativnim novinskim uradom v Parizu. V urade bodo pozvani samo časnikarji po poklicu.

ZDRUŽENJE SOKOLSKIH DRUŠTEV V ENOTNO ZVEZO.

Iz ljubljanske 'Jugoslavije': V Belgradu bo tekom t. m. posvetovanje zastopnikov vseh sokolskih društev. Na tem posvetovanju bodo sklepali o enotni organizaciji jugos. sokolskih društev ter fuziji s srbskim sokolstvom.

(Dalje na 4. strani.)

NAROČITE SE NA KATOLIŠKI TEDNIK "SLOGA"!

SLOGA

TEDNIK ZA SLOVENSKE NAROD.

IZHAJA VSAK ČETRTEK DOPOLDAN.

67 E. 7th St. New York, N. Y.

NAROČNINA: \$ 2.00 na leto — \$ 1.00 za šest mesecev.

CENE OGLASOV NA ZAHTEVO.

ISSUED EVERY THURSDAY BEFORENOON

By the

SLOVENIAN CATHOLIC LEAGUE.

67 E. 7th St. New York, N. Y.

Dr. James Seliskar, President, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Paul Schneller, Treasurer, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Subscription rates: \$ 2.00 per year — \$ 1.00 for six months.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

TEL.: ORCHARD, 2173.

ČETRTEK, 17. JULIJA 1919 THURSDAY, JULY 17, 1919

Entered as second-class matter Dec. 21, 1918 at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

VOLUME V. LETO

STEV. (No.) 29

Kazen, katero nismo zaslužili.

"Foreign Press Association" nam je poslala kopijo zakonske predloge, katere je bila v senatu v Washingtonu že pri dveh čitanjih sprejeta in kateri treba samo še tretje čitanje, pa bode zakon. Po tej zakonski predlogi bode prepovedano po pošti pošiljati časopise, ki niso tiskani v angleščini. Ako toraj ta predloga prodre, tedaj bodo v kratkem času tudi vsi slovenski listi in časniki v Ameriki prepovedani, oziroma ustavljeni.

Ta predloga je naperjena pred vsem proti listom, kakor so vsi naši rdeči in rdečkasti listi, ki širijo med delavstvo socializem, nezadovoljnost, ki pišejo proti vladni disciplini. S to predlogo naj se prepreči širiti med nezavedno delavstvo socialistični absolutizem, ali boljševizem itd.

Jasno je, da je ta predloga velika krivica za poštene liste, ki so cel čas vojske stali na strani ameriške vlade, ki so cele kolone posvetili pomoči vladi, ki so z vso silo branili ameriške vladne naprave. Kaj se s temi listi to zasluzili, da jim zdaj njihovi Amerikanci enako pometajo? Če so nekateri gresili, vsaj smo vlado opozarjali na članke (takih listov)! Vsaj smo svarili vladne kroge, kaj bode iz tega prišlo. Toda dovolili so preveč. Sedaj so se začeli kazati posledice sedaj naj bodo pa vsi tepeni? Kje je pravica. Nasprotno, dolžnost vlade bi bila, da bi se finančno podprla vse tujezzično časopisje, ki je zvesto stalo na braniku za ameriške ustave, ki je veliko prestopalo od nasprotnikov.

Sicer smo dobili od zanesljivega člana senata, našega prijatelja, zagotovilo, da ta predloga nikdar ne more biti sprejeta. Vendar žalostno je, da je bila prinesena v senat in da je bila sprejeta pri prvih dveh čitanjih.

To je fanatizem. Z vsakim fanatizmom pa proč iz naše srede!

NAŠE GOSPODARSKO VPRAŠANJE.

Svoboda brez kruha je nič, je samo namišljena svoboda. Ko je Mojzes osvobodil svoj narod egiptске sužnosti in je bilo ljudstvo lačno v puščavi, so se jezili na njega in mu klicali: "Kaj si nas izpeljal v to puščavo, kjer lakote umiramo? Mar bi nas pustil v Egiptu, kjer smo sedeli pri loncih polnih mesa?"

Tudi naša jugoslovanska svoboda ne bode nič vredna, ako ne bode podprta s kruhom. Kdor ji bode prinesel kruha, tisti jo bode pa dobil v svoje krepilce.

Jugoslavija je naravno jako bogata dežela. Polna je rude in kovin. Njena naravna lega, vse, vse je tako ugodno, da bi bila to izmed najbogatejših dežel v Evropi.

To pa vedo njeni nasprotniki in razni "lačenbergarji" in "pofentariji", katerih dežele pa vsega tega nimajo. To ve zlasti Italija in odtod ves nje grdi sedanji manever proti Jugoslaviji. Zato ji hoče zapreti pot do morja, da bi se Jugoslavija ne mogla gospodarsko dvigniti, da bi ne mogla poceni izvažati svojega blaga, da bi ga ne mogla postaviti sama na svetovni trg, temveč šele po prekupecu, ki bi poceni od nje kupoval, pa drago prodajal. Zato, da bi Jugoslavija ne mogla izvažati ničesar brez Italije, da bi Italija prva ne imela od tega dobičeka.

Kakor poročajo starokrajški listi, sklepajo se že razne trgovske zveze z inozemstvom. Ustanovila se je francosko-slovenska družba v ta namen. Baje so sklenili že tudi več pogodb z Anglijo. "Slovenec" priporoča, da bi se kupilo blago v Kanadi (?).

Iz tega sklepamo, da so že tuji trgovci v Jugoslaviji in že delujejo, da bodo odprli v Jugoslavijo pot tujemu kapitalu.

Ameriška vlada je tudi že poslala v Jugoslavijo več svojih posebnih komisarjev, ki naj pripravljajo pot našemu kapitalu. Toda čudno je, da starokrajški listi o njih ničesar ne vedo, dasi vedo o francoskih in angleških.

Vendar, ako se vprašamo, čegav kapital bi bil Jugoslaviji najbolj dobrodošel in najmanj nevaren, je jasno, da edino ameriški. Iz dveh vzrokov zato gotovo mi ameriški Slovenci želimo, da bi prišel v Jugoslavijo stric Sam s svojim drobižem, 1) ker smo Amerikanci sami in 2) ker bi z ameriškim denarjem prišel tudi ameriški duh v Jugoslavijo in bi toraj ameriško prijateljstvo pomagalo tudi narodnosti.

Posnemajmo še mi!

Pod tem naslovom je "Sloga" prinesla članek, kjer pozivlja k slogi in k skupnemu nastopu vseh strank med nami ameriški Slovenci. Na ta članek smo dobili sledeče pismo:

"Vaš predlog, katerega ste priobčili pod naslovom 'Posnemajmo še mi', je z idealnega stališča popolnoma na mestu. Kako potrebno bi bilo, da bi tudi med nami prenehali strankarski boji, kakor so na pr. v Ljubljani. Kako potrebno bi bilo, da bi bilo vse naše delovanje v podporo Jugoslavije enotno, edino in skupno. Toda če pa vzamemo naše razmere take, kakor so v resnici, če vzamemo zlasti naše nasprotnike, pa mislim, da je ta predlog neizpeljiv. Tudi jaz dvomim, če SRZ resno misli na korist naroda. Kdor pozna te može pobilje, kakor jih pozna pisatelj teh vrstic, kdor je zlasti pazno zasledoval vso našo politiko zadnjih pet let, kdor se spominja, kako so voditelji nasprotne stranke še pred nedavnim oznanjevali našemu ljudstvu rdeči internacionalizem in se še danes ne morejo popolnoma ogreti za narodnostno našo idejo, ta je pa vsakdo zmalaj z glavo, ko ga je čital čes: 'To je neizpeljivo. Nasprotniki ravno edinosti nečejo. Oni hočejo diktatorstvo, oni hočejo moč, da bodo ukazovali, narod bode moral molčati. Ti može v Chicagi vedo, da mi nismo monarhisti, da smo mi boljši republikanci, kakor oni, ker oni so boljševiki, katerim tudi demokratska republika ni povolji. Zato jaz mislim, da je vsak poskus, nas spraviti skupaj, neizpeljiv in celo škodljiv. To kažejo tudi najnovejša poročila iz domovine. Socialisti so narodni do gotove meje. Njim je socializem merilo nacionalizma. Jaz mislim, da bi bilo samo želeči, da bi se SNZ, nekoliko bolj živahno gibala, da bi bolj delovala, več agitirala med podružnicami, da bi bolj delovale.

To je moja misel.

P. S.

Kajzer pred sodiščem.

Kajzer pride pred sodišče, kakor poročajo časniki. Štirje sodniki, angleški, francoski, italijanski in ameriški ga bodo sodili. — Skupaj z njim pridejo pred sodišče tudi vsi njegovi pomagači, ki so mu kakorkoli pomagali. Baje nameravajo zavezniške vlade poslati ga v kako prognanstvo tako, kakor je šel Napoleon pred sto leti.

Kaj naj se naredi s kajzerjem po sodbi, je navsezadnje postranska stvar. Glede tega sta važni samo dve točki: 1. dognati treba, kdo je neposredno kriv te svetovne vojske. Nemčija in Avstrija sta dolžile Srbijo. Zato ima Srbija pravico zahtevati, da se pred celim svetom določi krivce, kje je resnica. — 2. Ako bode kajzer ostal na svobodi, je gotovo, da v Evropi nikdar ne bode miru. Našel bode vedno dovolj pristašev, ki ga bodo podpirali in zagovarjali in mu pomagali pri nadaljnjem snovanju vsenemške nadvlade nad celim svetom. Bogat je tudi dovolj, da si postavi v glavnem mestu vsake države tiskarno in list, ki bode tej nadvladi pripravljal pot. — Toda danasnji časi so drugi, kakor so pa bili še pred kratkem. Ljudstva se probujajo in se zavedajo svojih pravic.

Sicer je res precej maščevanjaželjnosti pri zavezniških, ki zahtevajo kajzerjevo sodbo, vendar je potreba, da pride do tega.

Kristan poklican domov.

Vsako, ki je nakolektal "milijon" dolarjev, kateri ima na razpolago, da jih potroši za kar hoče, pošlje lahko v staro domovino svojega hlapca, kateremu izroči napisan telegram, da ga mu pošlje iz Evrope v Ameriko. To je celo potrebno za onega, ki je že večkrat (najmanj trikrat) prošil pri vladi dovoljenja, da bi smel odpotovati v Evropo, najprej v Stockholm, potem v Švico in slednjič v Pariz, pa mu niso nikdar tega dovolili.

Zlasti tak človek ne more drugače, kakor da poskusi slednjič še to zadnje in najdražje sredstvo. Da telegram ni iz domovine, kaže že samo dejstvo, da govori o nekem predstavništvu, v katerega je baje Kristan izvoljen, medtem, ko doma vrabci na strehi vedo, da narod nima predstavništva, temveč ima za sedaj še samo predstavništvo. Kdor pa le kolikor toliko slovensčine razume, ve, da je velika razlika med predstavništvom in predstavnostvom. Londonski odbor se je konstituiral sam. Zato pa ni bil predstavnik Jugoslavije, temveč samo nje predstavnik. Jugoslovansko večje v Washingtonu je bilo enako.

Zato je zopet samo pesek v oči, ako rdeči listi namenoma poročajo o kakem predstavništvu namesto predstavnosti. Ako se gre pa za predstavništvo, potem pa vsaka stranka in stranci lahko zahteva, da ima kak stolček v "predstavnosti".

Zato pa se zavednim rodoljubom ni treba veliko razburjati radi Kristanovega predstavništva.

Naj le gre, pa prav kmalu naj gre. Vsaj je naredil dosti zmede v Ameriki. In ko bo odhajal, naj ve, da ni dolgo več čas, ko bode celo njegovi najožji prijatelji in privrženci rekli: O, kolika sreča, ko bi ga nikdar ne bilo!

Predsednik Wilson zopet doma.

Z velikimi nadami, z visokimi ideali in možato odločnostjo je odhajal predsednik Wilson meseca decembra na mirovno konferenco v Pariz. Oči celiga sveta s obile obrnjene nanj. Posebno vsi mali narodi so z velikimi nadami spremljali njegovo pot v Evropo. In kako bi ne! Poznali so nepošteno in sebično politiko evropske diplomacije. Skušnja, žalostna skušnja njih preteklosti jih je naučila, da od njih zastoj čakajo usmiljenja, zakaj pravice manjšine oni ne poznajo. Plačaji, trpi in tiho bodi, to je njih vsa pravica.

Wilson se je pa pokazal kot popolnoma drugačnega diplomata. — "Vsem enako svoboda", je bilo njegovo geslo. Njegovih 14 točk in njegove poznejše izjave so bile take, da so napolnile vse male umirajoče narode z novimi nadami in z novim življenjem. Cel svet se je zavzel, ko jih je zaslusal. In tako je potem po pravici cel svet pričakoval velikih reči od Wilsona. Jugoslavlani, Poljaki, Čehi in drugi, vsi so bili prepričani, da že imajo popolno svobodo, ko gre Wilson tja. "Samoodločevanje narodov" je pač zagotovljeno in če je to, bode pravica.

Pol leta je od takrat preteklo. Predsednik Wilson se je vrnil domov. Mir z Nemčijo je podpisan. Toda — svet, ali je Wilson dal svetu, kar je svet pričakoval? So izpolnjene vse nade, vseh narodov?

Kakor Wilson sam, tako je razočaran cel svet, razun dveh narodov: angleški in francoski. Wilson ni poznal premetenosti in nepoštenosti politike evropskih diplomatov. Ni si kot mož poštnjak mogel pač misliti, da bi se kdo mogel lahkomišljeno igrati z narodi. In tako je danes mirovna konferenca končala svoje delo. Wilson je doma, toda ali je mir v resnici na svetu? Ne!

"Literary Digest" našteje še celih 23 vojska, katere še divjajo danes in še niso poravnane in lahko vsaki dan zapalijo nov svetovni ogenj.

Tako pravi ta list, da je danes še vojska

1. med Italijo in Jugoslavijo,
2. med zavezniški in Mažari,
3. med Nemci in Leti,
4. med Poljaki in Ukrajinci,
5. med Poljaki in Nemci,
6. med Poljaki in boljševiki,
7. med Poljaki in Litvinci,
8. med Poljaki in Čehoslovaki,
9. med Avstriji in Jugoslovani,
10. med Finci in boljševiki,
11. Kolčak proti boljševikom,
12. med Japonci in Korejci,
13. med Afganistanom in Anglijo,
14. med Egipčani in Anglijo,
15. med Grki in Turki,
16. med Grki in Italijo,
17. med Rumuni in boljševiki,
18. med bulgarskimi rdečkarji in kraljevaši,
19. med Leti in boljševiki,
20. med Leti in boljševiki,
21. Estonija proti boljševikom,
22. Villa proti Carranzu,
23. Združene Države proti Villi.

Če k tem prepirom pridamo še razdejano našo domačo politiko, boj senata in kongresa proti predsedniku, da se mirovna pogodba ni potrjena, da še liga narodov ni sprejeta, potem lahko rečemo — naše nade in naši cilji — kakor so se videli blizu, tako so danes dalj kakor pa nekdanj.

In to je bilo vzrok, da predsednik ni bil sprejet z onim navdušenjem, s katerim ga je pozdravljal narod, ko je odhajal.

Glede naš Jugoslovancev ostane Wilson naš odrešenik in do brotnik. Stal je čeli čas na naši strani. Celi čas odločno branil naše pravice. Če pa ni vstopel v svet, — kriv ni on, temveč evropska politika.

DOPISI.

CHICAGO, ILL.

Dovolite, g. urednik samo nekaj vrstic kot odgovor "veselemu Korlečku", ki pretaka v "Prosveti" krolektilove solze, da se mu je "vojska" izneverila. Revček bi rad zakril svojo blamažo, pa se ne da. Podoben je onemu junaškemu paglavcu, ki jih je pošteno dobil radi svoje porednosti in bi se rad zjokal. Vendar radi tovarišev ga je sram in si grize ustnice, da bi potolažil jok in zadušil solze. — Hm, vsaj to res ni malenkost! Kaj se menite? Še pred nedavnim časom biti "generalček", sedaj pa nič. Zato, Korleček, le potolaži sel Le nič ne jokaj! Le še večkrat pojdi tja v ka ke parke ali gozdove in tam misli, — da, če sploh misliti znaš in če ti je še kaj ostalo tistega, kateremu pravimo možgani. Če ne, pa vzemi Ashland karo, pa pojdi v Stock Yards, tam imajo veliko možganov na prodaj. Če že tudi niso človeški, za silo ti bodo že odlegli. Zdravo, Korleček!

Tvoj bivši

"podložnik".

CLEVELAND, O.

Prosim Vas, da mi odstopite malo prostora za moj skromen dopis, ker hočem tukaj pojasniti, kakšne laži troši v javnost tukajšna enakovredna jacksona.

V št. 158 z dne 9. julija piše Enakovrednost v uvodnem članku "Kje so kište?" in omenja, da je neka oseba dobila na 34. ulici pismo, da je sprejela neka ženska v stari domovini mesto jedil ali živil lubje ali drevesno skorjo in namesto obleke pa slamo.

Da je to resnica, dokazuje drugo pismo, ki je dospelo na g. H. dovernika iz Velikih Lašč, ki mu tam njegov oče sporoča, da so tudi tam dobile nekatere osebe zaboje. Jaz verjamem temu pis-

mu, toda gospodje pri Enakovrednosti bi mogli biti toliko gentlemani, da bi napisali, da so te pošiljatelj iste, katere so tukajšnji sorodniki poslali potom U. S. Parcel pošte še pred vojno in ki so šele sedaj dospeli v tem položaju v Jugoslavijo, — ne pa pisati, da so to kište, katere je poslal Jugoslav Relief iz Chicago, Ill. Te kište so bile šele 11. junija 1919 odpejane s parnikom Argentina v Jugoslavijo.

Zaradi tega lahko sklepamo, da niso te bakse prišle domov s slamo in kamenjem napolnjene.

Drugi slučaj imamo zopet s to Micko, da ima v svoji izdaji z dne 11. julija drugi dopis, kateri je bil pisan 9. junija v Lipovščini na Dolenjskem, da so tudi tam dobili slamo v zabojih. Tudi sedaj trdi, da so to zaboji, katere smo poslali iz Amerike. Torej pismo je bilo pisano 9. junija in zaboji so šli 11. junija iz Amerike, torej nikakor ni mogoče, da bi bile naše bakse že doma. Zato toraj so lahko "kištariji" mirni, da bodo zaboji že doma in prišli vsi v prave roke, kamor so namenjeni. Da je to resnica, imamo drugi dokaz iz gorenjega pisma, katero je dobil Mr. Hudovnik od svojega očeta:

"Tukaj v razpadeni Avstriji je vedno polno tatvin in posebno že ležničarji. Še najbolj krađejo. Tako je dobila neka ženska iz Za potoka pred kratkim časom najzaj en zabojček iz Amerike po pošti v Velike Lašče, ko ga je pa domov prinesla in ga odprla, je bilo v njem samo kamenje, namesto podplatov in drugih reči. — Nekje drugje so dobili tudi zaboj in ko so ga odprli, so bile notri same cunjice, namesto družega blaga."

(Dalje na 3. strani.)

C. O. F.

Red. Kat Borštnarjev

Slovenski oddelček Dvor Baraga sprejema praktične katoličane od 16. do 50. leta. Kandidatje se lahko vpišejo pri vsakem članu in pri seji, ki se vrši vsako prvo sredo zvečer in tretjo nedeljo od 1:30 uri v stari šoli Sv. Vida.

Podobnosti daje drage volje odbor in vsak član društva.

Nadborštnar Fr. Perme, 1132 Norwood rd., pod borštnar L. Peria, 1309 E. 40. St.; finančni tajnik Lowrence Zupančič, 1372 E. 47. St.; zapisnikar John Perme, 1132 Norwood Rd., blagajnik Jernej Knaus, 6129 St. Clair Ave., bolniški nazornik Frank Perme, 1164 East 61 St. — Trustisti: Jakob Wahčič, Ant. Skulj, John Skulj.

Slov. Kat. Pevsko Društvo "LIRA"

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. Preds. John Zulich, 1261 Norwood Rd., Podpreds. in pevovodja Math. Holmar, 1109 Norwood Rd.; Tajnik, John Strle, 6711 Edna Ave.; Blagajnik, Frank Matjašič, 6515 Edna Ave. Kolektorja: Anton Hlabšec str. in Mary Petrovič. Pevske vaje so vsaki torek četrtek in sobota zvečer ob 7 uri v stari šoli sv. Vida. Seje vsaki prvi četrtek v mesecu.

Društvo Sv. Cirila in Metoda, št. 18 SDZ.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 50. leta. Posmrtnina se plača \$150.00, \$300.00, \$500.00 in \$1000.00, za kolikor se hoče zavarovati. — Rokaj! Ne odlašajte in takoj pristopite k našemu društvu. — Za pojasnila vprašajte naše urednike. — Predsednik: Jos. Zakrajšek, 6215 St. Clair Ave.; podpredsednik: Josip Salamon; tajnik: John Vidervol, 1153 E. 61 St.; blagajnik: Anton Basila, 1010 12. St. Street. Vprašate lahko tudi nadzornike: Alojz Tomec, Mike Mulec, Viktor Kompare. — Redar: John Peterlin, zastavonoša: Alojzij Somrak, društveni zdravnik: Dr. J. M. Seliskar. — Društvo zbora vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri v šolski dvorani.

Društvo Martin Slomšek št. 16 S.D.Z.

Sprejema član v društvo od 16. do 30. leta. Bolniška podpora je \$500, \$700, \$1400. Posmrtnina \$150, \$300, \$500, \$1000, \$2000, za kolikor kdo želi. Dolžnost vsakega poštenega moža je, da postane član S. D. Z. Pristopite k našemu društvu, dokler ste še zdravi in mladi. Za nadaljna pojasnila se obrnite na sledeče urednike: Damijan Tomažin, 1095 E. 64. St. predsednik, Frank Novak, 6816 Edna ave. tajnik, Leopold Kušan, 1001 Addison Rd. blagajnik, Društvo zbora vsako drugo nedeljo v mesecu ob pol dveh v novi šoli sv. Vida.

Društveni zdravnik: dr. Seliskar

Društ. Sv. Vida št. 25 K. S. K. J.

ma redno mesečno sejo prvo nedeljo v mesecu v KNAUSOV DVORANI. Predsednik: A. Grdina, 6127 St. Clair Ave., tajnik Joseph Russ, 6019 Bonna Ave., zastopnik Jernej Knaus 6129 St. Clair Ave., N. E., društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar, 6129 St. Clair Ave., N. E.

Člani se sprejemajo v društvo od 16 do 45. leta. Posmrtnina je \$250.00, \$500.00, \$1000.00, bolniška podpora je \$60.00 na teden. Vpišite tudi sirote in otroci oddelke.

Novo vpisani član mora prinesiti zdravniško spričevalo. Tajniku 14 dni pred sejo, nakar se isto pošlje vsakemu zdravniku, in ako ga odobri, glasuje društvo pri prihodnji seji o prejetju.

DR. LOŠKA DOLINA

boruje vsako 4. nedeljo v mesecu ob 11 uri popoldan v John Grdina dvorani. Uradniki so: Predsednik Jernej Krasovec, 5609 St. Clair Ave. podpredsednik Matija Truden, 1152 E. 61 St., I. tajnik Louis Prijatelj, 6206 Schade Ave. II. tajnik Fr. Mulec, 1180 E. 60. St.; blagajnik Anton Mihelič, 1150 E. 61. St. Mesečna je \$100. Bolniška podpora znaša na teden \$7.00. Rokaj se vabijo, da vstopijo v našo društvo. Posebno se vabijo Ložani k obilnemu pristopu.

Oglašajte v "Slogi"

(Nadaljevanje z 2. strani.)

Iz tega se vidi, da so ti poslani zabojski oni, katere so sorodniki pred izbruhom vojne poslali svojim sorodnikom, ne pa zabojski, ki jih je poslal Jugoslav. Relief. Ti, Enakopravnost, pa dobiš pozneje od naroda velik križ za tvoje zaslugе, ker tako narod bega in straši, in dobi se še katoličani in narodnjaki, ki podpirajo in citajo to kunj! Rojaki, držimo se gesla: Svoji k svojim!

Kištar.

CLEVELAND, O.

— V Prosveti z dne 5. julija 1919 čitamo na prvi strani z velikimi črkami napisano: Najnovejši iz domovine, — in kaj je vse to? Dobili so nekaj izvodov boljševskega lista Naprej iz Ljubljane, to je vse. Ko ni bilo nobene pošte, so bile novice od informacijskega urada SNZ., katere je Prosveta ponatisnila iz Jugoslav. Svijeta, ker so mu ata Gršković dovolili.

SNZ. je pa prejela cel čas vojne novice in naši listi so jih imeli vedno na razpolago.

Vprašuje tudi v tej številki, kje so kište? Kište so že doma in lju dje se veselo, ker so njih sorodniki jih poslali, ki so zaupali The Jugoslav Reliefu in SNZ. Kaj pa vi počnete z vašimi \$65.000, ki ste jih nabirali za siromake v starem kraju? Bolje je, Prosveta, da se tam malo zanimaš in poročas od časa do časa, kam gre denar.

Poleg kišt se tudi vtičuje v list "Jugoslavija", kateri izhaja v Ljubljani, in ki piše pravico in se poteguje za našo zemljo.

Vi ste kaj pozno prišli s temi novicami na dan. Če bi SNZ. ne bilo v Ameriki, bi narod zelo malo izvedel novic iz stare domovine. Sedaj, ko pošta zopet posluje, sedaj se vsak lahko postavlja s novicami.

Na javnem predavanju v Col. linwoodu se je g. Oražen izrazil, da je Jugoslavija kraljevsko. Tako! Zakaj pa enakopravna Micka priobčuje novice iz nje!

— V Clevelandu smo imeli že štiri velike štrajke na cestni železnici. Prvi je bil leta 1899, ki je trajal pet tednov; drugi leta 1908 dva tedna, tretji 1918 pa samo tri dni in četrti en dan in pol. Štrajk je bil končan 7. julija. Vožnja še ostane 5c ali 11 tiktov za 50c.

— V Cleveland pride več vagonov živeža, ki je bil namenjen za ameriške vojske onkraj morja. Mesto dela načrt, kako bi se razprodalo, da bi občinstvo ceneje prišlo do živeža, ker nekateri trgovci preveč izkoriščajo revno ljudstvo.

— Tukajšnja "Press" ima novico iz Chicage, da bodo v kratkem času v Ameriki stali čevlji par \$30, ker bo preveč čevljev od poslanih v Evropo. Pravi: "buy now!"

CLEVELAND, O.

— Na 4. julija, je priredilo mesto Cleveland v Wade parku veliko slavnost pod imenom "Democracy in the Making". Nad sto tisoč ljudi je bilo navzočih pri tej slavnosti. Vse je bilo dobro zastraženo s policijo, ker so se bali napada rudečkarjev. Drugače je bilo v mestu na ta dan vse mirno. Aretirali so le 4 socialiste na nekem pikniku na State Road.

— Poštni ravnatelj Murphy je naznanil, da je zrakoplov prinesel iz Chicage v Cleveland 15.226 ko inadov pošte. To je bil največji rekord, odkar vzbi pošta.

— Prošnja iz domovine: SNZ. je prešla te dni od rojaka Edwarda Muc, Kralja Petra trg. prošnja, če bi mogla SNZ. poiskati njegovega sorodnika z imenom Rajmund Potuček. Bival je leta 1914 na 41. cesti v Clevelandu. Zato se prosi njega, če to čita, da se naj oglasi v pisarni SNZ., ali pa sam na zgoraj označeni naslov.

NAROČITE SE NA KATO-

CHICAŠKE NOVICE.

NOVICE IZ CHICAGE za zadnjo številko so se zakasile na pošti. Prišle so, ko je bil list že stavljen. Dopisniki in poročevalci naj oprostite, ker ni naša krivda, da so se zakasile.

Uredništvo.

— Štirje novi udje K. of C. so sprejeli minulo nedeljo prve tri "degrees" in Bishop Ketteler Council, in sicer Frank Jurjovec, Jak. Biček, Mihael Železnikar in J. Zefran. Tako je že okrog 35 Slovencev članov tega "councila". — Vsi štirje člani so tako zadovoljni z lepim naukom, katerega so dobili pri teh "degreejih", da pravijo, da bi dali \$50 raje, kakor pa ne videli tega. Upamo, da bodo vsi štirje člani navdušeni in neustrašeni vitezi v boju za svoje versko prepričanje. Tretjega "degreeja" so se udeležili tudi skoraj vsi drugi slovenski člani. Vsi štirje člani so se pokazali kot junaki vitezi zlasti pri tretjem "degreeju". Vlasti naš Mike Železnikar je pokazal svoje junaštvo, da smo bili ponosni nanj.

— Rev. J. Plaznik, So. Chicaški slovenski župnik, nas je veselo presenetil te dni, ko se je vrnil k nam jako pokrepčan in pozdravljen iz bolnišnice, kjer se je moral podvreči težki in nevarni operaciji. Zveselili smo se ga kakor tudi cela njegova župnija. Želimo mu, da bi čim prej popolnoma okrevala.

— Umrl je obče priljubljeni in spoštovani rojak Fr. Škufca, eden izmed najstarejših Slovencev naše našelbine. Bolehal je dolgo. Silno je trpel v lasti zadnje dni. Bil je previden s svetimi zakramenti. Bil je član društva sv. Štefana št. 1, ki ga je sprejelo na pokopališče. Užaljeni vdovi in hčerki naše iskreno sožalje. Naj v miru počiva!

— Umrl je v bolnišnici v Oak Forest mladenič Anton Brunskole. Naj v miru počiva!

— Umrla je starišem Kobilca mala hčerka Mary.

— Naše materino društvo se je zadnjo nedeljo končno osnovalo in uredilo tako, kakor zahtevajo pravila. Dosedanja Bratovščina Presv. Sreča se je razdelila v dva društva: v dekljsko Marijino društvo in v materino društvo. Preden nedeljo je bilo sprejetih zopet 14 novih članic. — Po cerkvenih pooblastitvah so imele prve sejo, kjer je bil izvoljen sledeči odbor: predsednica Mrs. M. Kremesec, tajnica Mrs. Terezija Kremesec in blaginjska Mrs. Johana Bonča. — Sprejemnina se je določila za nove članice na \$1. Prihodnji slovenski praznik v jeseni za glavni društveni praznik žalostne Matere Božje.

— Kršeni so bili zadnjo nedeljo starišem Josip in Julija Čahčerkica Ana, botri so bili Frank in Reza Zelec; starišem Frank in Rozi Banič, hčerka Margareta, botri so bili George in Lina Lajčič; starišem Josko in Kata Krapec hčerka Ana, botri so bili Stefan in Marija Petek; starišem Gvido in Johana Salmič sinček Rajmond, botri so bili Frank in Mary Grill.

— Naš mladeniški klub Sv. Štefana, o katerem piše neki čvekač v "Prosveti", da ne dela drugega kakor "kadi", igra "pool" in kegla, je priredil v četrtek večer 11. julija predavanje. Predavala sta naša dva vojaka Srgt. J. Gregorič in g. Fr. Merlak o svojih doživljajih na francoskem v vojski. — Srgt. Gregorič je najprej v krajšem govoru pojasnjeval, kako se je borila njegova divizija pri Verdunu, na hribu "Mrtvega človeka". G. Frank Merlak je pa v poldrugoro dolgem govoru jako zanimivo slikal celo svojo pot od vojaškega tabora, pa kako so podili Nemci pri Chateau Thierry. Oba predavanja sta bila jako zanimiva in navzoči so ju z zanimanjem poslušali. G. I. Zupan je pa vmes pojasnil, koliko je Chicaška slov.

naselbina storila doma, da je pomagala našim fantom na francoskem izbojevati tako slavno zmago. — Predavatelj sta prvič nastopila pred občinstvom in zato smo ju občudovali, kako sta dobro rešila vsak svojo nalogo. G. Merlaka govor je bil nekoliko dolg, vendar kdo rad ne čuje o tej svetovni vojski! Mladeniški klub naj le kmalu zopet kaj enakega priredi!

— Izlet mladeniškega kluba sv. Štefana 4. julija se je izvršno obnesel. Vsi ki smo se ga udeležili, ga bomo dolgo pomnili. Izletniki smo se odpeljali ob 9. uri zjutraj z velikim "truckom" v Williwi Springs v gozd, kamor smo dospeli predpoldne. Naša dekleto tako pripravila piknik obedi. Po obedu do večera se je vrstilo petje, godba in igre celo popoldne do 8. ure zvečer, ko smo veseli zasedli zopet našega modernega konja — "truck" — in se odpeljali nazaj proti domu. Mladenškemu klubu svetujemo, naj le večkrat nastopi in priredi kaj enakega.

— Kršeni so bili v cerkvi sv. Štefana minuli teden: Starišem Anton in Marija Čizmazija hčerka Mary, botrovali so ji Stefan Jakšič in Terezija Talaber; starišem Anton in Roza Gregorich sinček Anton, botrovali so mu Jožef in Katarina Gregorich; starišem John in Katarina Senica sinček Franky, botri so mu bili Math in Franciška Grill; starišem Jernej in Ana Sitar hčerka Anica, botri so ji bili Jožef in Mary Arnež; starišem John in Katarina Hajndrihar hčerka Katarina Ivana, botri so ji bili John in Katarina Šlibar; starišem Frank in Roza Rihtarič hčerka Evefina, botri so bili Florijan Lauter in Lizzie Kočevar; starišem Martin in Mary Hozjan hčerka Mary, botri so bili Stefan in Tereza Sobčan; starišem Leo in Gertrude Jurjovec hčerka Gertruda Franciška Evelyne, botri Frank in Eany Jurjovec; starišem Michael in Katarina Perša hčerka Anica, botri so bili Martin Kolenc in Barbara Ražunja; starišem John in Mary Olenko sinček Ivan, botri so bili Anton in Veronika Kosar.

— Umrla je Mrs. Franca Kozlar, žena Mr. Kozlarja, obče spoštovanega rokaja iz W. 43. ulice. Bila je dvakrat operirana, toda vse ni nič pomagalo. Strašno je revica trpela predno je izdihnila svojo dušo. Zapušča dva mala otročica. Mr. Kozlarju naše iskreno sožalje!

— Umrl je starišem Balanč sinček Jožef, star 8 mesecev. — Naše sožalje!

— Prisego večne zvestobe sta si dala ženin Jožef Petek in nevesta Katarina Kolenc. — Bog blagoslovi!

JOLIETSKJE NOVICE.

— Umrla je Katarina Flajnik, soproga rokaja Vol. Flajnika, obče priljubljenega rokaja iz Rockdale. Zapušča svojo žalostno družino, kateri izrekamo naše sožalje.

— Rev. J. Plaznik je te dni zapustil našo bolnišnico in se precej pokrepčan vrnil na svojo župnijo v So. Chicagi. Kako je bil blagi gospod pri nas priljubljen in kako nam je nepozaben, pokazalo se je za časa bolezn. Č. g. želimo trdnega zdravlja.

— Nova državna kaznilnica bo kmalu gotova. Ta stavba bo ena izmed najmodernejših na svetu.

— Kršeni so bili v cerkvi sv. Jožefa: Starišem Michael in Mary Jurajčič sinček Frank, botri Andrej in Zofija Kraker. Starišem Robert in Roza Falingber sinček Teodor Valentin, botri Fr. in Tereza Lange; starišem Jakob in Anton Cinderle sinček Vinko, botri Jožef in Marija Peruš; starišem Frank in Agnes Kocjan sinček Anton, botri Anton in Tereza Lilek; starišem John in Franciška Šetina hčerka Ana Roza, botri Fr. in Mary Hribar; starišem Ferdinand in Ana Ferlin hčerka Hed-

viga, botri Jožef in Elizabeta Kostelec; starišem John in Cecilija Živec hčerka Lucija, botri Jakob in Mary Gerdešič.

— Rev. M. Tušek je bil na obisku pri našem g. župniku in imel v nedeljo ob 8. uri sv. mašo.

RDEČA BAHARIJA.

Naši rudečkarji bi lahko vzeli patent na "barbanje" in na bahanje.

Nekaj te rdeče "farbe" tu izpostavimo:

1. Trbovec piše mogočno: "Mi namreč on, Kristan, JRZ. in rudečkarji — smo izbojevali našemu narodu najslajše, kar se mu more dati — svobodo."

Ste li videli grše sleparstvo? Na chicaškem shodu je vprašal nek Hrvat naše republikance: "Od kdaj obstoji SRZ.?"

"Od predlanskem."

"Tako? Če je SRZ. šele od predlanskem, kako morete trditi, da ste vi kaj naredili za probujenje našega naroda, ko pa vem, da se je že pred veliko delalo in do seglo? Vi ste prišli šele, ko je bilo že vse domeno."

Seveda so zagnali tevtonski hrup ti rdeči junaki mesto odgovora.

2. Rdeči listi trdijo: Naš Etbih Kristan je poklican v narodno predstavništvo domov. Kje so vaši Vošnjaki? Narod jih je prezrl.

Humburgarji!

Pred nami leži mariborska Straža z dne 26. maja. Tam je v uvodniku priobčeno "Pismo iz Pariza", katerega piše neki Dr. Slavčič. Tam stoji besede: "Tretji odločilni dan je pa bil večer 20. maja. Naši politični delegati, — Trumbić, Vesnić, Žolger in general Pešić in predsednik naše etno grafske sekcije, Cvičić, in generalni tajnik cele naše delegacije, dr. Vošnjak, so bili pri teritorialni komisiji mirne konference za jugoslovanske meje pod predsedstvom Francoza Tardieuja, sprejeti, da razložijo naše zahteve."

3. SNZ. je organizacija plačanih kraljevičev, monarhistov itd. In vendar prav dobro vedo, da je SNZ. bolj demokratska in bolj republikanska, kakor pa vsi člani in ves odbor rudečkarjev, ki so vsi samo za sovietsko boljševiško vladno.

4. Že parkrat smo čitali, da ima SRZ. čarter. Mogoče ga je dobilo v najnovejšem času. Pred nami leži pismo s februarja meseca, ki pravi: "An examination of the records of this office does not disclose a corporation, either domestic or foreign of this particular name. Very truly, yours — Secretary of State."

Nov bluf!

In tako gre dalje in dalje. Rekl bi samo: Quosque tandem Catilina? — Kako dolgo, izdajalec Katilina, boš vendar zlorabil nezavednost svojih pristašev?

"JUGOSLOVANSKO" (?) R.Z.

Naši boljševiki iz Chicage so možje, katerim se gre samo za lepe dohodke, katere izvajajo iz žepov nezavedne mase delavcev, ki ne mislijo s svojimi možgani. Vsaki dobri stvari, ki se začne med nami, nasprotujejo. Vedo namreč, da je vedno nevarno začeti s kako novo, četudi še boljšo stvarjo. Nasprotujejo ji pa zato, da se laskajo tistim, ki jo takoj ne spoznajo in to izkoriščajo v svoje dobičkaželjne namene.

Naše delavstvo se da namreč silno hitro preslepiti. Treba samo znati, kako, pa se ga lahko potegne za nos, kolikor se hoče.

SRZ. je bilo dolgo časa samo slovensko. Možje okrog te organizacije so odločno nasprotovali že temu imenu. Tiste, ki so se borili za narodno edinost in slogo, toraj za jugoslovansko idejo, — so razupili kot monarhiste, kralje vaše in ne vemo kaj vse.

Toda kakor vse druge ideje naše "manjšine", zmaga je tudi ta

in modrijančkom iz Chicage.

In naši republikanci? Čez noč so postali tudi oni jugoslovanski! Pa še več! Na vsa usta kriče, da so samo oni dosegli Jugoslavijo, dasi so ji še včeraj nasprotovali.

Toda kdor hoče biti jugoslovanski, mora priznati kot svoje brate tudi Hrvate in Srbe. In enaka organizacija, ki boče biti "jugoslovanska", mora obsegati vse tri veje naroda.

In tako so se ti ubogi republikanci v potu svojega obraza trudili, da bi to dosegli. In v nedeljo 29. junija so sklicali v Chicagi "velik" shod vseh Jugoslovancev. In tu je bilo, ko je J. (?) R. Z. doživelo strašen poraz.

I kajpada so ga poročali samo "kraljevaši", ti nesrečni "monarhisti". — Aha, Hrvatje niso tako neumni, kakor so Slovenci. Njim prav nič ne imponira, če se kdo Kristan piše! Enako jim prav nič ni imponiralo, če je kdo poslal koga skrivaj v domovino, da je mogel iz Evrope poslati telegram, da je baže nekdo izvoljen (?) od socialistov kot predstavnik. "Ti si prebadaš, da bi te mi poslušali!" so kričali Hrvatje Kristanu.

"Dajte račun o prvi seriji milijon dolarskega fonda, potem bomo šli dali", so kričali drugi. Morala je posredovati policija. In niti resolucij niso mogli prečitati. Kristan je skakal in se jezil, da bi bil kmalu oder podrl.

Vidite, Slovenci, tako bodo naše boljševike Hrvatji na učili pameti. Mi smo vse pretep-kasti.

Vidiš, slovenski delavec, tako bi moral tudi ti narediti.

Poglej, še vse, kar so te učili ti glumači, še vse so pojedli sami. Čemur so nasprotovali, vse je zmagało. Vse, kar so trdili, se je izkazalo kot laž.

Glavni "tus" pa še pride. Kište! Aha, te nesrečne kište. Iz stare domovine bodo začela prihajati pisma na privržence teh modrijanov. Ko bodo lačni in strgani otročki pisali ateju: "Oh, ata, za kaj se nas pa ti nisi usmilil in še ti poslal zaboj? Ta, pa ta, pa ta, je poslal. Kako so bili veseli. Mi smo pa jokali." Pa bodo žena pisala možu, mati sinu. In takrat? Bog ve, ali se bodo našemu delavcu odprle oči.

Antikištarji vprašujejo in vprašujejo, pa tako neumno, da se človek nehoti spomni onega modrijana, h kateremu je prišel nek prismojen človek, ki se je pa domisljal, da veliko ve. Izpraševal je modrijana razne stvari. Slednji vpraša modrijana: "Ali mi veš povedati, kaj je vprašaj?"

Modrijana je že jezilo in je izgubljal potrpežljivost, zato odgovori: "Vprašaj je neumno zvita kljuka, ki veliko vpraša, pa ničesar ne ve, prav kakor ti."

Ali ne "paše" to prav lepo na naše antikištarje? Vprašujejo in vprašujejo te "neumno zvite kljuke", pa ničesar ne vedo.

Da, veliko vprašujejo ti antikištarji.

Tako so najprej vpraševali: čemu potreba pošiljati domov "sraje in cap", ko imajo doma vsega tako v izobilju, da jih celo "v Srbijo" (o groza!) pošiljajo.

Dobili so iz domovine tako krepko zausnično kot odgovor, da jim je kar zazvenelo po ušesih. Prva blamaža.

Toda takoj so drugi vprašali, če je res kdo, ki bi si upal med ameriški Slovenci proti njih ukazu poslati domov svojim stradočim kakih "sraje in cap?"

Nova zausnica je priletela od naroda kot odgovor. Nad pol milijona vrednosti so poslali ameriški Slovenci v domovino in to v kljub vsem vprašanjem "te naše neumno zvite kljuke, ki veliko vpraša, pa ničesar ne ve."

Pa so vendar še vpraševali! — Vprašali so, kedaj bode šel parnik!

In nova zausnica! Parnik je od-

šel.

Pa so vendar še vprašali. Pri-smojen človek, veste, je predzen. Je pač križ, ko "neumno zvita kljuka ne zna drugega kakor vpraševati". In vprašali so, kdaj pridejo "kište" v Evropo?

In zopet nova zausnica! "Kište" so srečno priromale v domovino, v kljub vsem neumnim vprašanjem in sicer "prav" v Ljubljano so prišle. Prebito!

Pa mislite, da so imeli te "neumno zvite kljuke" dosti?

Kaj, še! Vnovič vprašujejo. — Zdaj pa si drznejo vpraševati: Zakaj so te "kište" odšle proti našemu dovoljenju in proti našemu delovanju? Kdo vam je to dovolil? Zakaj ste lagali vi, ki ste te zaboje poslali, ko ste rekli, da smo vam dovolili, pa vam nismo? Kaj? Odgovorite? Vprašaj???

Toda pri vseh neumnih vprašanjih je pa ta "neumno zvita kljuka" pozabila, da zna vpraševati tudi kdo drugi in da bode težko odgovarjati na to vprašanje. Da, bliza se oni veliki dan, ko se bode začelo po slovenskih hišah, vaseh in mestih neko vprašanje, ki bode odmevalo tudi sem čez ocean v marsikako hišo in tudi v marsikako sree, ki bode, izvalilo tudi marsikako grenko solzo tukaj in tam. In to vprašanje bode:

"Zakaj pa nisi tudi ti nam kaj poslal?"

"Vsi so dobili, samo ti si na nas pozabil! ZAKAJ?"

In takrat bode pa zadonelo tudi v marsikakem zaslepljenicu in pristašu te neumno zvite kljuke vprašanje: "ZAKAJ NISEM?"

Da, ZAKAJ NE?

? — Takrat se bode pa neumno zvita kljuka morala stegniti v klicaj, v odgovor, če se bode mogla...

Da?????

WASHINGTON, D. C.

Kardinal Gibbons je povabil vse ameriške nadškofe in škofe na posvetovanje v Washington za 24. septembra. To bode prvi-krat po Baltimorskem koncilu, da se bode ves naš episkopat sešel na posvetovanje. — Glavni namen tega zborovanja bode proučiti naše cerkvene razmere in sestaviti poseben stalen odbor, ki bode vzel to delo v roke. Posebno pozornost bodo škofje posvetili socialnemu in vzgojslovnemu delu. — Vse priprave za ta shod ima v rokah škof Moldoon iz Rockforda, Ill. Kar pa je posebne važnosti pri tem je, pa to, da bodo škofje skušali ustanoviti poseben skupen sklad za katoliško časnkarstvo.

VABILO.

Vsi Brooklynski in Newyorški Slovenci se ujudno vabijo na

LETNI PIKNIK,

kateraga priredi slovensko pevsko društvo "Danica" v nedeljo, dne 27. julija 1919 v Henry Walter's Emerald Parku, Glendale, L. I.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Za mnogobrojni obisk se naj-tiljudneje priporoča

Slov. pevsko dr. "Danica".

Save and Succeed BUY W.S.S.

Kupujte Vojne Hranilne Znamke!

S tem naznanjamo vsem prijateljem, da bomo

PRESELI NAŠ DVOTEDNIK

"AVE MARIA"

V CHICAGO, ILL.

Vsa pisma, vsi dopisi in vse stvari, tikajoče se lista "Ave Maria", naj se od zdaj naprej naslavlajo na

1852 W. 22nd PL., CHICAGO, ILL.

Pri tej priliki se prav iskreno zahvaljujemo vsem svojim obilnim dosedanjim prijateljem in dobrotnikom, ki so nas tako poštrenovalno in navdušeno podpirali dosedaj. Vsem skupaj in vsakemu posebej se prav iskreno zahvaljujemo in jim ključemo stokratni: Bog plačaj! Ob enem pa jih prosimo, da nas podpirajo tudi še nadalje. Še ni dosežen cilj Ave Maria. Še ni dosežena zmaga idej! Še divja hud boj proti vsemu, za kar se poteguje in kar brani list "Ave Maria". Zatoraj, rojaki, ostanite nam še nadalje zvesti. Sovražnik vas skuša preslepiti. Ne dajte se! Bratje, krepko se združimo v mogočno zvezo in vse bomo dosegli.

Z Bogom in Marijo za narod!

"AVE MARIA".

Likanje na hladnem poleti.

Nič več se gospodinji ni treba bati poletnih dni, ko mora likati. Z električnim likalnikom in električno pahljačo lahko opravi to delo brez trpljenja vročine, tudi če je še tako vroče.

Električni likalnik ji omogoči, da se izogne vročini v kuhinji ter si s tem prihrani čas in energijo ter opravi delo bolje in hitreje.

Električna pahljača dela hladno veter, ki jo obvaruje neznosne vročine pri delu.

Te dve električne priprave bi morale biti v vsaki Clevelandski hiši. Sedaj je čas, da si to omislite ter si olajšate delo skozi vroče poletne mesece.

THE ILLUMINATING CO.

Illuminating Bldg., Public Square.

NOVI LJUDJE.

Napisal Stanko Majcen.

(Nadaljevanje.)

"Poslušal", je rekel Janez in njegova kri je tekla mirno.

"Poslušal in ne vstal? In ne za grabil polena in nadenj?"

"Kaj bi s polenom? Vidva sta imela. Meni nič mari. Dovolj sem star, da si poiščem drug stan."

"Prav, prav, da tako govoriš, moj sin. Nočem, da bi bil drugačen. Toda, ali ne čutiš krivice? Ali se nisi rodil tam?"

Markušu se je zdelo, da mora zdreti v živo tega hladnega, teščega fanta. Zavedal se je, da je pijan, a zavedal se je tudi svojih besed. In zavedal se je predvsem svojega očetovstva.

"Saj si moj sin, ali ne, Janez?"

"Že ga je prosil, in to ga je za hip streznilo. Duša se mu je zalila z žalostjo in solze so stopile v oči."

"Narazen sva šla in ti se ne ga neš? Sin... sin..."

Janez je stal tam, klanec mu je bil preozek in kloboč bi bil lahko posadil smreki na vrh, tako visok je bil. Toda bil je trd, negibek, prsten in solze ga niso genile, solze očetove.

"Nisem Vam zaukazal, pa tudi branil Vam nisem. Storite, kar se Vam zdi. Pa saj ste že rekli."

"Rekel, rekel", je pritrdil stari, "in ne bo več treba besede."

Dvignil se je, krepko se zvrzal, in njegova senca je ntonila v grabnu. Nad njim pa so se zasvetile tri lučke: lučka Andrejeva, lučka Karlova in lučka Mihčeva.

II.

Janez ni dolgo stal v klanecu. Že je padala rosa in med vejami in listjem so stale zvezde. Pešpot se je po drugi strani spenjala v graben in v grabnu so se svetile mlake. Janez je splašil žabo, ko je s škornjem čofnil v močvirje. Žaba je planila v vodo in nad njo zaklokotali mehurji. Pot se je vila v kveber in Janez so zasrbeli podplatje. Tam vrhu rebra stoji koča, s srebrotom pripeta na laporjevo peč, s srebrotom pripeta na zemljo. In sv. Rok je njen varuh. Nima sten ta koča, samo streho ima in duri so pri tleh, da se mora Janez prikloniti do pasu, če stopi skozi nje. Tudi mize ni v kotu, kjer visi podoba Zvečarjeva, tudi sv. Duha ni pred podobjo. Dvoje luknj pod stropom — skoz streho — je na večer zatak-njenih s šopi slame. Toda pod je gladek, sražen, pometen; plesalo bi se po njem, če bi se glava ne zavedala ob tramove.

In kdo sedi na ognjišču in kuhla botri Bidrovki vodo za vodenje noge? Janeza je spreletelo sladko po udih in rad se je priklonil vsledkar, kadar se je zmis-lil na te tramove.

Prestopil je prag in odprl izbi-ne duri. Katica se je ozrla od lon-ca k durim, rekla pa ni. Odprla je duri, ki so držale v izbo — tam leži botra Bidrovka že tri leta in ne more vstati — in odstavila po sodo.

Janez se je ozrl po njenih no-gah — gnoj je kidala ves dan — in sedel na stol za duri.

Katica ne govori nič, dokler ni skuhala vode in ni postavila vro-čega lonca Bidrovki v posteljo. A kadar je to opravila — druge-ga pri Bidrovih ne kuhajo — raz-dere s kavljem žerjavico, postavi kavelj v kot in se nasmeje.

Ej, ta smeh Katičin, kadar si Bidrovka že greje noge ob loncu, kadar so vrata v izbo že zaprta, kadar je že razdrta žerjavica v ognjišču!

Ej, ta smeh! Janez se ga ne more naučiti. Vstane, sede na po-steljo in Katica se ne obotavlja. Jopa se še drži kože na hrbtu, to liko je popila potu čez dan, noge še tiče v gnoju, prav do podkolen so črne, a njena lica so snažna in rdeča, njene ustne kipeče in vzbo-čene ko zrele jagode.

"Ti, Katica!"

"Kaj pa danes?"

"Ti, Katica!" Janez je imel važno misel in zato je ni povedal takoj.

"To si bila pa danes pridna. — Kdo te je potegnil iz gnojšča, ko si ticala do kolen?"

"Kaj boš, saj nisi videl. Dva voza sem nakidala in za en voz ga je še. Saj nisimo vozili vse le-to. Štefan ga vzame, po pet na dom ga vzame, je rekel, v rebro si ga zapelje, kjer raste njegov muškatelec."

Katica je cmaknila z jezikom in ni več mislila na gnoj, temveč na muškatelec.

"Tudi v vašem vrhu raste do-bro vino. Gospod mi ga je dal o-kusiti jeseni. Sam sladkor ga je in roža. To bi ga pila..."

"V našem?" ji je popravil Ja-nez in dobro se mu je zdelo, da je rekla v vašem.

"No, v vašem. Saj je tudi vaš. Gospod ga rad daje in trideset let ste že tam gori. Jaz bi bila ra-da tam gori..."

Janez je čutil, da je prišel tre-nutek, in ni je pogledal v oči, ko je delal:

"Trideset let smo bili gori, a zdaj nismo več."

"Niste?" je zategnila Katica.

Obrisala si je usta v predpasnik, kot da so bila mokra od muškate-lca. "Kako, da niste?"

"Nismo. Oče je odpovedal."

"Nocoj?"

"Nocoj, preden je solnce za-šlo, in zdaj nismo več..."

"Pa kako?"

Katici se odpoved 'tam gori' ni zdelo tako lahka. Saj vendar ni-hče ni mislil na to. Markuš je tam doma in tam bo umrl. Kdo si ga upa riniti na cesto še zaži-vega? Gospod Anton tu ni imel rok vmes, si je rekla tiho, priprav-ljena, da brani gospoda Antona tudi tedaj, če bi mu kdo očital kaj hudega.

"Oče... gospod Anton... spr-la sta se... in je odpovedal. Saj ni to nič čudnega." Janez je raz-lagal, kot da mu je vse jasno že iz-za rojstva. "Bukvice pravijo, da smo viničarji, dokler ne odpove-mo. Oče je odpovedal, Anton je bil zadovoljen in zdaj treba samo zapisati, da smo služili trideset let in da zdaj gremo."

Katica se ni ozrla v Janeza, a trudila se je razbrati, ali je žalost, ali je veselje, kar zveni iz njegovih besed — ni ji bilo jasno.

"In vi niste nič oporekali?"

"Kdo mi?"

"Oče, ti."

"Oče je odpovedal. Kaj bo opo-rekal sam sebi. Jaz pa sem stal za žlebom in poslušal. Dva sta se bila, tretji je bil priča."

"Priča... hm!" Katica je vpr-la brado v dlan, komolce v kole-na in se zamislila.

Kakšna priča? Ali mu je bilo pogodi, ali pa je stiskal pesti. Ja-nez se ne zganje hitro, a kadar sproži roko, pade pest, da se za-maje zemlja. Zakaj tu ni hotel? Ali se mu ni zdelo potrebno? — Torej mu je bilo pogodi. Kam mi sli moj fant?

In zato se je zdelo Katici bolj-e, da molči in da pove Janez, kar mu je na srcu.

Postelja v izbi je zaškripala, voda v loncu je pljusnila — bo-tra je zaspala.

Janez je sedel na postelji in si prižigal pipo.

Katica je sedela na postelji in čakala, da Janez puhne prve ob-lake v zrak.

Janez je puhnil prve oblake v zrak in stisnil tlečo vžigalico med prsti.

Tiho je bilo v izbi, kakor sre-di polja. Tobak je cvrl v pipi, sli-na je živigala v cevi.

"Katica!" Janez je vzel pipo iz-ust in glas mu je odmeval v pr-sih.

Slišim, a ne slišim, si je dejala Katica in gorko ji je prihajalo. Ni si priznavala rada, a po vsej pravici je vedela, za kaj gre. — Dannadan je prihajal Janez v to izbo, dannadan je sedel na tej po-stelji — in bi ga ne poznala? V srce mu je gledala, čeprav on te-ga ni vedel. Čez dan je delal, zve-

čer je prišel in povedal. Pa pre-čno je prestopil prag in povedal, je Katica vedela, kaj je mislil in kaj bo povedal. Če je stari Mar-kuš res pretrgal vezi z Antonom — vse na svetu je mogoče — kaj da v tem slučaju stori Janez, te-ga da ne bi vedela? Ona, Katica Bidrova, da ne bi vedela?

Zato je Katica zalila rdečica in lasje, ki so ji globoko viseli v lica, je niso zakrili.

"Katica, ali veš, kaj mislim?"

Janez ni bil ne velik, ne mo-čen, ko je rekel te besede. Glas se je rogaj njegovemu telesu. A Katici je stisnil grlo.

"Ne veš? Vem, da veš. Zarde-la si, a ni bilo treba. Saj ni ne-poštenosti na tem. Star sem in v službo moram prej ali slej. Pri-lika je ugodna, da nikoli tako. — Da je baš oče tisti, ki jo je po-vzročil, me ne moti. Zahvaliti ga imam, nikar da bi se jezil nanj."

"Jezil nanj? Ž njim se jezil, z njim klel in čutil krivico. Ali nisi sin?"

Janez je čutil, da misli Katri-ca drugače, zato se ni vznemirjal.

"Kaj bi bilo, če bi se zdajci razkoračil, udaril s pestjo ob mi-zo in zagrmel: Krivica, krivica, ljudje božji, se je zgodila? To in to. Vstanite in pogledajte! A ne so-dite! Poleno vzamem in — na-denj! Za očeta nadenj, zakaj me ni storil nič hudega. Ali bi se ne ljudje tresli od smeha! Tisti ljud-je, ki so skriti v srcih in ki ne go-vore iz ust in ne gledajo iz obra-zov. Tisti ljudje, ki jih pozna Bog in vsakdo izmed nas. Ali bi me ne pomilovali, čeprav bi me hvali-li na vsa usta? Ali bi me ne zmerjali s tepcem, čeprav bi pra-vili otrokom, kako sem dvignil roko? Poznam te ljudi. Z očetom popivajo, krivica se jim zdi tri-krat večja nego njemu samemu, za durmi svojega prepričanja pa vedo, kaj je prav."

"Vedo?" Katica se je ustrašila.

"Kako vedo? Saj vendar se nisem ničesar rekla?"

(Dalje prih.)

Novice iz Jugoslavije.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

V PARIZU.

Dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Gotovo ustrezem vsem, ako na kratko opišem svoje vtise v Pa-rižu, kamor smo zastopniki vseh treh naših organiziranih strank pohiteli, da v imenu vsega ljud-stva podpremo prizadevanje naše delegacije v obupni borbi za na-ravne pravice našega naroda.

I.

Prišel sem v dotiko ne le z vse-mi delegati naše države, posebno z gospodom Žolgarjem in Ribar-jem, ampak tudi z mlajšimi naši-mi inteligenti. Iz vseh poročil sem se prepričal o dveh važnih okolnostih.

Najpoprej sem videl, da kljub izrednim oviram deluje naša de-legacija naporno in primerno za-pletenem položaju, ki se vsak dan spreminja. Končno veljavno skle-pa namreč svet četvorice: Wil-son, Clemenceau, Lloyd George in Orlando, ali pa set trojice, ka-dar se laški zastopnik seje ne u-deleži. Ta svet nimamo nobene služ-bene zveze z našo delegacijo, tu-di ji o svojih namerah in sklepih nikdar nič ne poroča; le v par vprašanjih je dopustil, ustmeno poročilo naših delegatov. O na-merah in sklepih zvezo naši edi-no le iz časopisov in po dobrih prijateljih v pisarnah dotičnih go-spodov. Zato pa vedno na vse pa-žjo in odločujoče poizvedbam pri-merne korake. Karkoli so našim slovenskim delegatom naši ljub-lianski odposlanci svetovali, naj bi storili, o vsem je dr. Žolgar-mogel zatrditi, da so vse to že po-skusili ne le enkrat, ampak že večkrat. Ko smo minulo sredo ime-li obsežno razpravo, h kateri smo bili povabljeni mi, pa tudi ogri-

viti mlajši gospodje, ki so v sti-ku z delegacijo, je po natančnem in obsežnem poročilu dr. Žolgar-ja predsednik naše vlade dr. Brejce z odobravanjem vseh očit-no priznal, da so naši delegatje-zares storili vse, karkoli so sto-riti mogli in smo od njih pričr-kovali.

O tej priliki smo se pa tudi pre-pričali, kako dr. Žolger vestno in naporno deluje, kako vsestransko obvlada prav vsa vprašanja in ka-ko temeljito ter zgovorno jih tu-di zastopa. Z njim sodeluje uspeš-no dr. Ribar. V stiku z obema in obema v pomoč je pa še precejš-nje število mladih inteligentnih mo-ž, ki so za obrambo naših prav-ic že marsikaj pretrpeli, pa zato nestrpno čakajo čim boljših uspe-hov in umevno tudi včasih malo pogodrnjajo na delegate, ki ne morejo doseči, kar oni iz dna du-se žele. Nameravajo oster protest zoper krivice, ki se nam gode in poskusili bodo tudi vso francosko-javnost v tem pravcu spodbuđiti in zanimati.

Drugič sem bil kar nekako pre-senečen, ko sem se prepričal, ka-ko se čutijo kakor eno telo prav vsi delegati. Pašič in Vesnić, Trumbić in Žolgar. Dozvedalo se je, kakor da se Pašič in Trumbić ne zavzemata za težnje in pravice Slovencev in jih nekako prodajata v svojo plemensko korist. Toda to je le dozdevno, k večjemu bi se moglo to trditi le v nekkih vprašanjih, o katerih je posebno Trum-bić živel več let med odločilnimi ameriškimi, angleškimi in francoskimi krogi dobro vedel, da je vsako prizadevanje zastoj, pa je bil zato njuni nastop neko-liko manj odločen. Tudi sem sli-šal govoriti Pašiča o našem edin-stvu; govoril je vneto, vse besede so mu prihajale iz globočine srca. In ko smo v četrtek 5. ju-nija bili pri Wilsonu, je zatrdil, da je dan poprej ravno te sloven-ske težnje podprlo sarkom z vne-mo in s posebnim poudarkom pred svetom četvorice, bral g. Ves-nić v imenu vse delegacije.

II.

V Pariz, smo bili povabljeni posebno radi Koroške. In zares po-ložaj je bil obupen. Nekoliko pred našim prihodom je svet če-tvorice, kateri je sedaj najvišje razsodišče, in sklepa končno ve-ljavno, ugotovil nam skrajno kri-vičen sklep o mejah Jugoslavije napram Nemški Avstriji in Ma-žarski. Naši delegati so s poseb-nim nastopom dosegli nenavaden uspeh; revizijo dotičnega sklepa. Po tej reviziji so se meje v Prek-murju in na Štajerskem še dosti ugodno določile. Le Koroška je bila še v nevarnosti in z njo pre-cejšni del Kranjske. Tak je bil položaj pri našem prihodu v Pa-riž.

Mi smo pod jako spretnim vod-stvom našega deželnega predsed-nika dr. Brejca obiskali najbolj ugledne in vplivne ameriškanske mo-že. Dr. Brejce je pri vseh kaj zgovorno in razvidno slikal kri-vice, ki se nam gode, posebno one na Koroškem. Uspešno je po-vdajal, da nam bo sedaj mnogo slabše, kakor pod Avstrijo: bili smo, akoravno razkosani in tlač-čeni, vsaj v eni državi, sedaj nas pa hočejo razkosati med štiri dr-žave. Pretresljivo je bilo, ko je pri Wilsonu začel obrambo z be-sedami: "Ave, Wilson, morituri te salutant!" — "Zdravo, Wilson, umirajoči te pozdravljajo."

Prve vesti, da se Koroško vprašanje začinja bolj ugodno razvi-jati, smo dobili ravno na dan Vnebohoda, ko je bil v naši ško-fiji molitveni dan. Boj se je su-kal za kotlino celovsko; položaj se je menjaval vsak dan. Z odloč-nim nastopom je naša državna delegacija dosegla uspeh, da se v točkah izročeni 2. junija zastop-nikom Nemške Avstrije niso še imenovale meje, ki bodo na Ko-roškem med Avstrijo in Jugosla-vijo. Naša delegacija je svoje predloge in zahteve predložila svetu četvorice skoraj gotovo včeraj.

Danes po prihodu iz Pariza ču-tam v Slovencu, da so naše čete zavzele Celovec in Gosposvetsko polje. To dejstvo bo pa položaj zopet znatno spremenilo in upam, da v prilog Jugoslaviji, ker en-teinta navadno računa z dovršeni-mi dejanji.

Tudi o naših mejah na zahodu se v Parizu živahno razpravlja. Srečni rešitvi je na potu london-ski pakt, s katerim izgubimo vso Istro, vso Goriško in nekaj Kranjske, posebno Vipavo, ne pa Idri-je in Bohinja. Angleška in Fran-coška to pogodbo obžalujeta, ven-dar jo morata držati. Wilson je ne pripozna, vendar jo mora spošto-vati in je zato predložil kompromisno črto, ki gre v Istriji ob Ra-si preko Učke na Nanos in na ju-lijiske planine. Lahki pa te črte ne marajo in zahtevajo še več, kakor jim londonska pogodba daje. — Wilson od svoje črte ne odstopi. Lahki pa tudi ne popuste. Vrše se pogajanja; posredujejo Ameri-kanci in Francozi. Naša delegacija uporablja vsa mogoča sredstva, da reši, kar največ more. Izid je še popolnoma negotov.

Naj bo izid kakršenkoli, naša država bo morala kljub težkim izgubam mirovno pogodbo vendar le podpisati. Ta podpis bo tako-javno pravno priznanje naše dr-žave SHS. Razgovorjali smo se nekateri o zahtevi, da naša drža-va podpis odreče. Toda posledice? Ako ne bi podpisala mirov-ne pogodbe, bi bila v vojnem stan-ju z Italijo in z drugimi sovraž-nimi državami, ki so okoli nje. Podpisati mora. Toda, ali naj pod-piseta tudi hrvaški in slovenski delegat? Med starejšimi in mlaj-simi gospodi je z ozirom na okol-nosti in na prenevarne posledice prevladalo mnenje, da morata pod-pisati, akoravno s krvavečim sr-cem. Ako ne bi podpisala, bi se razdrlo naše zedinjenje in mi Slo-venci z Dalmatinci bi bili zače-ljen plen našega sosedu na zapa-du. O tem prevažnem vprašanju smo se privatno razgovorjali: Kaj bo sklenila država, kaj hrvaški in slovenski delegati, tega pač ne vemo. Gotovo bodo nastopili ta-ko, kakor bodo po danih okolo-nstih spoznali, da je najbolj korist-no za celokupno državo. Blagor celokupne države se mora stavi-ti nad želje posameznih strank.

III.

V Parizu sem obiskal ondotne-ga kardinala. Za naše jugoslo-vanske zadeve se je močno zani-mal, posebno za razmerje med ka-tolicani in pravoslavni. V po-litiko nič ne posega; pa saj na Francoskem ni nobene strogo ka-toliške stranke. Omenim, da se na Francoskem krščansko življenje vedno lepše razvija. Ljudstvo se škofov in duhovnikov oklepa po vojski bolj kot pred vojsko. Ob nedeljah so cerkve polne vernega ljudstva. Svete zakramente pre-je majo pogostokrat verniki vseh stanov, od najvišjega do najniž-je-ga. Država je cerkvi premože-nje s sijo vzela. Kardinal stanuje v najeti hiši. Kljub temu nasil-nemu ropu ima cerkev toliko vsakdanjih prispevkov, da more dosti lahko vzdrževati cerkve, za vode in duhovnike. Med posame-jnimi župnijami in škofijami vla-da prava krščanska skupnost; bo-gatejši pomagajo bolj siromaš-nim.

Obiskal sem tudi slovečega maršala Focha (Foša). Opazil sem, da je o naših razmerah, tež-njah in pravičnem natanko poučen. Ko smo govorili o njegovih zma-gah, je z roko pokazal proti ne-bu rekoč: Bogu, edino Njemu, vsa čast in hvala. On in žena sta oba prava katoličana, lep zgled vsem stanovom. Ko ga je poklical Clemenceau, da mu izroči vrhov-no poveljstvo, mu je rekel: mor-da se motite z menoj, ker sem odločen katoličan. Clemenceau, zagrozen spoprta katoliške Cer-kve, mu je odgovoril: poklical sem Vas ne glede na Vaše ver-sko prepričanje, ampak glede na Vaše vojaško-strategične talente.

"Slovenec".

ZAHVALA IN PROŠNJA.

V dneh bede in borbe smo pri-bežali koroški Slovenci čez visoke gore k bratom dežele bele Ljub-ljane in zelene Štajerske. Srce nas je vedno vleklo v naše sredi-šče, v belo Ljubljano, ki je pome-nila višek naših nad. A nikoli ni-smo mislili, da bomo došli oro-pani, brez imetja. Koroški smo po svoji naravi optimisti, vesele-ga srca, ljubimo petje, — saj po-znate naše pesmi — najbolj ču-stven del Slovencev. Iskali smo pri-vas zavetje; našli smo ga, a še več, našli smo pri vas srce. Na-mah ste nam segali iz vseh krajev v roke ter pomagali. Dan na dan čutimo vaše sočustvovanje ne sa-mo v besedah in po listih, temveč tudi v velikodušni radodarnosti. Bodi izrečena naša najtoplejša za-hvala vsem listom, ki bodrijo ro-jake, da nam prihajajo na pomoč. Posebno priročno pa se zahvalju-jemo združenemu ženstvu, ki so se zavzele za nas s samo ženske-mu srcu prorojeno ljubkostjo. — Prosimo slavno občinstvo, če bo-do prišle v teh dneh ljubljanske dame kot prosilke za naš koroško begunce k vam, da jih blagohotno sprejmete nam v pomoč, sebi v-čast in celemu narodu v zadošče-nje. — Odbor koroških begunciev Ljubljani, Poljanska česta 4.

JUGOSL. UMETNIŠKA RAZ-STAVA V PARIZU.

Pariško mesto je izdalo poseb-no knjižico o jugoslovanski umet-niški razstavi, ki je opremljena z dvajset slikami najboljših del. — Pred vsem predstavljajo slike de-la znanega umetnika Ivana Meš-troviča, nadalje Matej Sternovo Magdaleno, Toma Rozandičeva Mati otroku, Branko Ponovičev Slika gospe Y..., Miroslav Kra-cemljevičev Hčerka v naročju, Vla-ho Bukovacev Mladost kraljica življenja in Emanuel Vidovičev Dalmatinska pokrajina. Iz knjiži-ke je razvidno, da je bilo razstav-ljenih vseh slikarskih in kipar-skih umetniških del 285. Po šte-vilu del je bil najboljši zastopan

slavni kipar Ivan Mestrovic s 40 umotvori. Naši slovenski umetniki so po številu sicer dobro zastopani, vendar je mogel vsak posa-meznik razstaviti primeroma le malo svojih del, ker že ni bilo za-dosti prostora. Nad vse laskav pa je uvod knjižice, ki ga je napisal Andre Michel, član Instituta. O naših umetnikih pravi, da niso prišli v Pariz, da pridobijo slave svoji osebi, ampak, da pokažejo s svojimi deli v popolni ču-stvovanje svoje domovine. Napi-sali so na vhod Svetišča, kate-rega grade svoji domovini: Non nobis, Domina, sed nomini tuo, gloria.

KANONIČNO UMEŠČENI SO BILI:

Franc Avsec, župnik v Št. Jurju pod Kumom, na župnijo Lesce, Ivan Vodopivec, ekspozit na Vrhpolju pri Moravčah, na žup-nijo Št. Jurij pod Kumom dne 25. aprila 1919; Janko Borštnar, župnik na Sv. Gori, na župnijo Peče dne 30. aprila; Franc Košir, župnik na Koroški Beli, na žup-nijo Ježica dne 1. maja; dr. Tomaž Klinar, kaplan v Kranju, na žup-nijo Škofja Loka dne 4. maja.

JUGOSL. CERKVENI KROGI PROTI ITAL. NASILSTVOM.

Reka, 22. maja. — 'Morning Post' poroča, da je več uglednih jugoslovanskih cerkvenih oseb in naših zastopnikov v Parizu pos-lalo papežu spomenico, v kateri opozarjajo na preganjanja, ki jih trpi jugoslov. kler pod italijansko okupacijo. Protestirajo proti te-mu nasilstvu in izražajo nado, da bo interveniral papež, ki je tudi podvel korake za varstvo pravo-slavne duhovščine v Rusiji, ki jo preganjajo boljševiki, tudi za var-stvo jugosl. klera.

MOČNO JE OBOLEL

zadež od mrtvih. — g. Andrej Simenc, župnik v poklju, v Doh pri Ljubljani.

Najcenejša, najgotovješa in najboljša pot za POŠILJANJE DENARJA

v Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino in

PO EMIL KISS KABLOGRAMU.

K. 100.....\$5.75 K. 500.....\$28.75

Od vsake brzojavne pošiljave izpod tisoč kron je pristojbina \$2.50.

1000 kron.....\$57.50

POŠILJATVE TISOČ KRON IN VEČ SE ODPOLJEJO NA-

RAVNOST PO KABLOGRAMU BREZ NADALJNIH

STROŠKOV!

— Vse denarne pošiljave so zajamčene —

Prodajam vožne listke za vse parobrodne proge.

Za vsa potrebna pojasnila glede potovanja in denarnih pošilja-tev pišite na:

EMIL KISS, Bankir

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Vstanovljeno 1898.

Skoraj pol milijona

SE JE ZBRALO IN RAZDELILO LETA 1918.

SKORAJ TRICETRT MILIJONA SE MORA

ZBRATI LETOS.

Nadškof Mandelčin prosi pomoči: In to samo za reveže!

ASSOCIATED CATHOLIC CHARITIES DRIVE

IS ON!

Denar se bode porabil:

ZA STARČKE, ZA SIROTE, ZA ZAPUŠČENE,

ZA REVEŽE.

Pomagaj!

TEM, KI SI SAMI POMAGATI NE MOREJO!

Ali se ne boš tudi ti pridružil?

V Chicaski nadškofiji Slovenci, oddajte svoje darove

v župnišču!

ASSOCIATED CATHOLIC CHARITIES,

7 WEST MADISON ST., CHICAGO, ILL.

JAREM REVSCINE

Po F. W. Dahlman poslovenil
Rev. M. J. Golob

(Dalje.)

Molčala je nekaj časa. Videti je bilo, da bje v svoji notranjosti težak boj in žal mi je bilo, da sem stavil to vprašanje.

"Poznam enega — nekega — beseda ji je zastajala, — "bogatega gospoda, ki mi je nekoč obljubil svojo pomoč, če bom kdaj v potrebi. Pa jaz ne maram pomoči tega ničvrednega človeka." — Oči so ji zažarele in poteze na obrazu so kazale njeno notranjo razburjenost.

"Ne razburjajte se, ljuba moja", sem rekel strahom videč nenavadno premembo, "jaz hočem poskrbeti nekoga, ki vam bode pomagal, samo to vas prosim, po- vejte mi ime onega bogatega gospoda."

Kakor bi hotela iz mojega obraza čitati vzrok, zakaj po tem vprašanju, je uprla svoje oči vame.

"Gilbert je njegovo ime", je odgovorila s tresočim glasom, ki je kazal njeno veliko razburjenost.

"Gilbert", sem se začudil, "tega človeka vedno poznam, od kdaj je on vaš znanec?"

"Služila sem pri njem nekaj časa ravno nekako pred desetimi meseci."

"To mi zadostuje, otrok moj", sem rekel in se vzdignil.

"Oh ne zapustite me, gospod doktor", je prosila.

"Bodite brez skrbi, hočem samo par vrstic napisati in tega mladega moža nekam poslati po najpotrebnejše, da se vam malo pomore."

Vzel sem svoj zapisnik in hitro napisal:

"Miss Sullivan — Potreba me žene, da vas prosim, zanašajoč se na vašo ljubezen do bližnjega, da mi nemudoma pošljete nekaj posteljine, malo vina in octa. Vaš —"

"Tako", sem rekel k mlademu možu, ki je še vedno stal zraven, "tudi vi se vedno stal zraven, kar je v kotu, odtrgal sem popisani list iz knjižnice in ga mu dal, 'idite hitro s tem listom v 'Sailor's Home' in dajte ga lastnici ter povejte, da se oglašim sam po zvezi, da se ji zahvalim."

Nekako začuden je vzel list in storil, kakor sem velel.

Ravno sem hotel ogovoriti staro, ko naenkrat začne bolnica močan krik, ki zdravnikom v takih slučajih ni nepoznan. Pogotil sem besedo in vso skrb obrnil na bolnico. Pomagal sem si, kakor sem vedel in znal. V kratkem je bilo vse prestano, — mlada mati je dala novo življenje slabotnemu detetu moškega spola.

Par minut nato se je vrnil mladi mož, pa brez vsega, za kar sem prosil. Žena iz Kalkute ni hotela dati ničesar.

Ko sem dal bolnici potrebno pomoč, sem se poslovil, da odjem sam k lastnici omenjene gostilne in govorim z njo. Stala je ravno na pragu. Ko me je videla priti iz stare hiše, se je urno obrnila in hitrih korakov izginila v hišo, da bi se izognila vsakemu pogovoru z menoj.

Spreobrnjenka.

Vtegne se vam čudno zdeti mo je kratko in zapovedujoče pismo, katero sem poslal z mladim možem ženi iz Kalkute. Pridobil sem si čudno moč čez to žensko, vsled česar je zame marsikaj bila pripravljena storiti, kar bi drugemu kratkoma odrekla. Nehote je tudi meni marsikaj zaupala v svoje preteklosti, kar je gotovo pozneje obžalovala. Pri vsej njeni zvitosti sem jo imel popolnoma v svojih rokah. Pri svojem pogostem zahajanju v njeno hišo, sem tudi marsikaj čul in videl, kar bi bilo njo spravilo v ne ravno prijetne odnose s policijo, če bi to kdo drugi vedel. Kot zdravnik nisem smatral za svojo dolžnost, ovaditi drugim, kar sem

v izvrševanju svojega poklica za znal.

Ker sem pa žensko dodobra pregledal, znal za doberšen del njenih pustolovskih činov iz preteklosti, ker sem poznal njeno brezsrčnost in skopost ne le proti drugim, temveč tudi proti svoji materi, ker sem videl, kako je uboge mornarje odirala na vse mogoče načine, sem sklenil svojo moč, ki sem jo imel čez njo pri vsaki priložnosti izrabiti, da bi tako vsaj nekaj povrnila ubogim siromakom, kar je po krivici nagrabila. To mi je bilo toliko lažje doseči, ker je vedela, da sem s policijo v dobrih odnosih in je čutila, da ima vzroka dovolj, se bati tih ljudi. Njen brat mi je povedal, da jo je čul na skrivnem večkrat preklinjati, zakaj je ravno mene k njej privedel v njeno bolezn.

Med tem časom so se zgodile velike spremene ne samo v zunanji razmerah, temveč kakor je bilo videti, tudi v notranjosti tega globoko propadle žene. Tega pa ne smem pripisovati moji zaslugi, temveč vplivu nekoga duhovnika. Še danes ne vem, kako je zvedel za nesrečnico in jo je obiskal. Mehke besede njegove, obenem spojene z vzvišeno o- strožjo, so padle na rodovitna tla. Kakor hladilen balzam so bi le njeni zabojni duši, kateri so zopet prinesle mir, ki ga je toliko let pogresala. Od onega časa je bilo tudi mirno v njeni hiši in mornarji več niso smeli uganjati svojih razuzdanosti.

Ljubezen in sovraštvo, privlačnost in odpornost tvorijo zakone ali postavbe sveta in vsi poznamo in čutimo neznano silo in moč teh postav, tako različnih med seboj. Še mnogo večja pa mora biti moč, katera popolnoma propadlo srce privede do resničnega spreobrnjenja. — Razgovor, katerega sva imela z ženo iz Kalkute, ko sem prišel oni dan od bolnice k njej v njeno hišo, vam bode to potrdil.

"Vam se pa zelo mudi, Miss Sullivan", sem jo ogovoril, ko sem jo došel potem, ko sem ur- nih korakov čez več stopnic hitel za njo tik do njene sobe.

"Prav imate, mudi se mi", je nekam ježno odgovorila. "Šele včeraj sem morala dati steklenico vina, citrone in celo obleko za neko vašo bolnico, in danes že zopet hočete posteljino, vino in očet in ne vem kaj še. In vrh tega za lahkomišljeno osebo, ki je ta- ko visoko nosila svojo glavo. Kaj vendar mislite bo z mojega go- spodarstva, če pojde tako naprej?"

"Vi imate vsega več kot preveč", sem odvrnil mirno, kakor bi ne bil šlišal njene zadnje opazke, — "in v grob vendar ne bode ni- česar seboj vzeli."

"Tako —" je dejala z zategnje- nim glasom, "to vi veste? Jaz pa vam povem: ne dam nobene stvari več in prav posebno ne za- tisto ničvrednico tamle onstran ceste."

"Prav dobro", sem dejal, "jaz va- še ne morem in nočem siliti — good bye, Miss Sullivan" in s tem sem se odpravil.

Res me je pustila oditi. Nisem se pa bil spodaj do vrat prišel, ko je prihitela za menoj.

"Moža tako kratkih besedij še svoj živ dan nisem videla, kakor ste vi", me je ogovorila.

"Midva se menda precej dobro poznava", sem odvrnil ter jo mir- no, pa ostro pogledal, medtem ko se je ona ogibala mojemu pogle- du.

"Premislila sem si; hočem ven- dar le pomagati vaši bolnici, to- da rada bi vedela, kdo je kriv njene sedajne nesreče."

"To vam pa čisto lahko in z go-

tovostjo morem povedati", sem odgovoril vesel, da morem spom- niti Gilbertovo ime ter opaziti, kak vpliv bode to ime na žensko imelo, "krivec njene nesreče je neki — gospod Gilbert."

"Gilbert?" je vprašala in polo- žila roko na čelo, kakor bi se ho- tela nekaj domisliti, "poznate li tega gospoda, kako pa izgleda? Tudi jaz sem poznala nekega mo- ža s tem imenom v Indiji."

"On je človek precejšnje posta- ve, silno bogat, lastnik ladje in kolikor se spominjam, je bil po- prej v Indiji", je bil moj odgovor.

"Potem je, katerega poznam jaz, gospod doktor, da, poznam ga lopova in imam ga v svoji oblasti" je zakricala in mašče- valnost ji je odsevala iz njenih črnih oči.

"Ali on je bolan, skoraj smrtno bolan", sem pristavil.

"Ste-li vi njegov zdravnik?"

"Tako je."

"Morate mi dati njegov naslov, hočem in moram ga obiskati."

"To se lahko zgodi, ali svetu- jem vam, da počakate, dokler ozdravi."

"Ne, ne, gospod doktor, jaz ga moram kmalu videti, — utegnil bi umreti, kje pa stanuje?"

Dal sem ji ulico in številko nje- govega stanovanja.

"Toda brez mojega dovoljenja ga ne morete videti, Miss Sulli- van", sem rekel.

"Ali mi dovolite in kedar ga lahko obiščem?" je vprašala hi- tro.

"Pojutranjem ob desetih pred- polne ga bom obiskal in ako pri- dete ob tej uri, bom naročil slu- gom, da vas pripustijo, drugače je vsakemu vstop zabranjen. Pa še enkrat vam s posebnim po- vdomom naročam, da se pri bol- nicu zadržite kolikor mogoče mirno, zakaj on je zelo bolan."

"Velja, gospod doktor! Hvala vam: prišla bom in videli boste, kako prijazno me bo sprejel ter čuli, kaj mu bom povedala."

"Dobro, Miss Sullivan, to naj- bo zdaj opravljeno", sem rekel, "zdaj pa hitro pripravite potrebne stvari za mojo bolnico Karolino Everett."

"Zdaj vam pa z radostjo to sto- rim, ali kdo pa bo ponel vse to k bolnici?"

"Kdo neki drugi, kakor vaša de- kla", sem rekel, "saj ste sami kri- vi, zakaj ste pa mladega moža od- gnali. Vrh tega pa želim, da osta- ne vaša dekla par dni pri bolnici, ker starka, ki je zdaj pri njej, mi prav nič ne dopade."

"Povem vami: to je zlobna ba- bica, gospod doktor, toda svoje Mary pa tako gotovo kakor ži- vim, ne morem pogrešiti."

"Ona zna dobro bolnikom stre- či, le pustite jo za par dni, boste videli, Miss Sullivan, da ne bo ni- kake škode in vam ne bode žal."

"Spolniti vam hočem vašo že- ljjo, gospod doktor, vi ste mi pri- nesli tako dobro novico, da vam ne morem ničesar odreči. — Mary! pridi sem, gospod doktor želi s teboj govoriti!"

Mary ji ni pustila dolgo ča- kati; gospodinja ji je vse potreb- no naročila. Kmalu je pobrala za bolnico potrebne stvari in jih po- vezala v sveženj, da bi jih tako po- nesla čez cesto k bolnici, kjer so jo vsi z veseljem sprejeli.

(Dalje prih.)

PISMO IZ STAREGA KRAJA,

katero je prejel Mr. Chas. P. v New Yorku iz Ljubljane od svo- je sorodnice:

Ljubljana, 17. junija 1919.

Dragi stricček —

Tvoje pismo sem prejela. Ho- dilo je nekaj dni čez en mesec. O zaboji pa še ni nič sledu. Veš, draginja je tu neznosna, meter blaga stane 180 do 200 K, če je količkan boljše. Pomisli, mešo je od 18 do 24 K in tako naprej. Pa zdaj je vsaj toliko boljše, da se za te bajne cene vsaj kaj dobi.

Preje je bilo pa tako slabo, da kdor ni sam poskusil, si sploh misliti ne more. Jaz sem Ti že

enkrat pisala skozi Svico, pa men- da nisi prejel, ker je bilo šele se- danj v časopisu, da je promet z A. odprt. Da je umrla Beličeva teta, sem Ti že pisala, Pepe tudi na- jetiki, ki si jo je nakopal v Gali- cijki lansko leto; decembra je pa umrl še Paličičev Rudi. Bil je poštni komisar v Trstu, in ko je bila tista prekucija, so prišli Slo- venci sem, pa se je na potu pre- hladil, dobil špansko in v 4 dneh je bil mrtev. Stanko je v Ljub- ljani. Pri nas se vse pri starem. O Borisu nič ne vemo. Pisal je iz Rusije marca lanskega leta zad- njikrat. Ernst je bil 2 leti vojak, zdaj študira tehniko, ker jo ima- mo v Ljubljani, tako smo zdaj nobel. Mama je zdrava. Jaz sem bila dosedaj na Koroškem učite- lica. Imela sem svoje pohoštvo in obleko tam, pa sem vse zgubila. Poprej sem bila pa eno leto v pi- sarni tu v Lj., ker so imele učitel- je določeno sedaj še vedno tako ne- sramno majhne plače. Zdaj so ob- ljubili večje, pa so nam zvišali za — 100 kron! Tako da vse sku- paj nič ni in bo res najboljše, da grem k Tebi. Zelo mi je žal, da me mama ni pustila že takrat, ko si Ti hotel, Ali Ti je šmarda po- slal denar nazaj? Tistih 200 kron pa nisem dobila! Torej, stricček poslušaj. Zdaj bom dobila dovo- ljenje za Trst, pa se bom tam in- formirala, ako se lahko pelje. In potem bom pa kar prišla! Mislim, da mi naši ne bodo delali sitnosti. Striček, morda pa Ti zveš kako pot, da se pride hitreje tja, ker bi prišla rada hitro. Veš, saj bi Ti več pisala, pa je še cenzura, Ti bom pa raje povedala. Kakor hitro pride zaboj, pišem. Sploh bom pa v kratkem zopet pisala. Tudi v Opatijo nisem smela, ako- ravno sem večkrat prošla za do- voljenje. Zdaj se pa sploh ne mo- re tje, ker so Lahi tam!

Pozdrav od nas vseh!

Vida.

PISMO IZ STAREGA KRAJA,

ki ga je prejela Mrs. Katie Pauli v New Yorku iz Domžal.

Domžale, 30. junija 1919.

Draga Kati in Luka,

Doma je vse po navadi, smo še vsi živi in še dosti zdravi, hvala Bogu. Res smo poskusili veliko hudega, tako da vama ne morem popisati. Draginja še ni nič od- nehala, samo da se zdaj saj do- bi vse. Obleka je posebno draga.

Najprej vaju vsi skupaj prav- lepo pozdravimo. Včeraj sem do- bila Tvoja dva pisma, eden je od februarja, eden pa od aprila. Ve- likokrat bi bile z mamno rade pi- sale, pa nisva vedele naslova.

Kovačev Janez je prišel zdrav- domov. Tudi morajo vsi Tirolci oditi in imajo vsi tovarnarji slo- venske oskrbnike: Šusa pri Kurz- talerju, Logarjev oče pri Krizan- tu, Skok pri Oberwalderju, Can- drov Tine pri Povžu, Senica pri Stefančku. Drugega ni posebno novega. Prav veseli smo, da sta tako skrbna za nas. Tukaj se, sli- ši, da jih gre veliko domov. Pri- nas smo napravili zdaj elektriko v hišo in smo vse preslikali.

Novic ni posebnih.

Z Bogom sestra Fany Osolin.

PISMO IZ DOMOVINE.

Mr. Jožef Kraner, vojak v New Mexico je dobil pismo od doma, kjer mu piše brat:

"Tvoje pismo smo sprejeli. Pi- sal sem ti že trikrat, toda Lovren- ska pošta ne sprejme pisma za Ameriko.

Pišem Ti iz Maribora, kjer sem zopet pri vojaki in delam oro- žne vaje 6 tednov. Pišeš, ako bi- kaj potrebovali. Seveda bi se nam silno vslužilo posebno z obleko in obnavlom. Te reči so tukaj silno drage. Ena moška obleka sama stane 1200 kron. Pa si naj kupi- mo brez cvenka! Če bi hoteli samo eno srajco kupiti, bi morali- prodati vole!"

In vendar so antikistariji pi- sal in lagali, da doma ne potrebuje- srajc in cap! Pa so jim vrjeli!

RDEČE KOPRIVE.

Bravo, boljševidi, le po njih!

Namreč po onih nezavednih ka- toličkih bučah, ki so tako neum- ne, da naročajo vaše liste, da vsto- pajo v vaše Jednote, zraven tega pa še v cerkev hodi in se dr- znejo imenovati, da so katoliča- nje. Glasilo Narodne Jednote 'Pro- sveta' je vse take člane svoje Jed- note poštno nahrulila z "osli, tep- ci in norci". Ta teden je prišve- drala za njo pa še clevelandska klepetulja "Enakopravnost". Ta jezična drdr pravi, da je za ena- kopravnost, odreka, pa pri tem vsem drugim kake pravice na- svetu razun sebi. In ta zmešana revica je pa vendar resnico za- dela, ko imenuje vse take "katoliča- ne", ki jo naročajo: "nezavedne tróte, ki stikajo glave med noge, se tolčejo na prsa in molijo."

Vojsko je napovedal

neki Anton Miglič Rev. A. Berku. Č. g. Berk, kar nič se ga ne u- strašite! Ta človek ima tako ve- liko vredo smrdečega blata v svo- jem življenju, da bode po celi Ameriki zadisalo, ako ga odpre- mo. In odprli ga bomo.

Odgovori na vprašanja.

"Prosveta" se v jako surovem dopisu iz Loraina zaganja v Rev. Fathra Berka in vprašuje med drugim tudi več vprašanj, kate- ri bi bili uredniki dopisniku tako moramo nekoliko pomagati.

Prosveta vprašuje:

1. Kdo je tisti, ki nič ne dela? Odgovor: Vsi falirani študentje in vsi naši "voditelji slov. delav- cev."

2. Kdo je tisti, ki se redi za de- nar revnega delavca? To ste vi, ki ste mu izželi že tisočake, ne da bi mu povedali zakaj, ki na lahek način brezskrb- no "fərbate" delavca; da mu lažje prazniče žepa.

3. Kdo kadi cigare za groše rev- nega delavca? To ste zopet vi, ki se ob dragih svačnicah naslanjate, katere si mo- rete "spogati" za izžete žulje u- božega slov. delavca, Rev. Berk pa sploh ne kadi, kar priča, kako ste sebe mislili, ko ste to pisali.

4. Kdo šteje denar že za 120 dni naprej, ko je denar še v že- pu delavca? To ste zopet vi sami, ki raču- nate na svoje splepenje delavstva in računate z "milijonom", kate- rega nimate. Father Berk gre od hiše do hiše prosit delavca, da mu pomaga plačati za njegovo lastno premoženje. Vi ste pa 60 tisoč nabrali, pa bode vse izgini- lo, da noben delavec ne bode vi- del niti "ficka".

5. Kdo je dotični, ki z lenobo služi denar? Nobeno vprašanje vas bolj ne zadene, kakor ravno to-le.

6. Kdo si zida poslopje za de- nar revnega delavca? Kar vprašajte, delavci, svoje vo- ditelje, ki imajo skoraj vsi pose- stva, za čigar denar so jih kupili. Ubogi delavec živi po zakajenih delih mest in njegov duhovnik enako, delavski "voditelji" v Chi- cago na primer pa vsi stanujejo med "buržoazijci" zunaj, v Cice- ro. Ubogi slov. delavec se mora potikati po revnih basementih ali nečednih flatih, njegovi voditelji pa se "guncajo" v lepih "roking- čerih" na zelenih "porčih" v lastnih hišah. Za čegave žulje? Ali so si denar zaslužili z žulji svojih rok? s svojimi možgani? Ne! Slov. de- lavca žulji so to.

7. Kdo so tisti gospodje, ki str- šijo uboge delavce s hudičem, žan- darjem in njih mogočno roko, katera je menda v zvezi s samim Bogom?

Zopet tako lepo paše na vas! Kajti uboge delavce nihče ne- straši, ker jih strašiti ni treba. — Pošteni delavci vedo, da se jim hudiča ni treba bati, žandarja pa še manj. Hudič in žandar sta pa nevarna za vse sleparje. Kaj ču- da, da se jih tako bojite in da ho- čete tudi uboge delavce strašiti z njimi.

Ali ni res tako? Vidite kako so lahki odgovori na ta vprašanja!

Kdor želi imeti knjige Zvezce Katoliških Slovencev od lanske- ga leta, naj se takoj oglaš, dokler zaloga ne poide. Imamo jih še ne- kaj v zalogi.

Cena četverim knjigam \$1.10.
Naroča se v našem upravnistvu
67 E. 7th ST. NEW YORK, N.Y.

Naši zastopniki.

Cleveland, O. Podružnica "Slo- ge", 6313 St. Clair Ave. Mr. An- ton Strniša, 6305 Glass Ave.; Mr. Frank Gaspari, 887 Ansel Rd.; Mr. Jakob Resnik, 3599 E. 81 St.; Mr. J. Meglich, 6713 Edna Ave.; Mr. John Mesec, 14309 Darly St.; Mr. Frank Suhadolnik, 6107 St. Clair Ave.

Collinwood, O. Mr. J. Mesec.
Lorain, O. Mr. A. Pogačar, 1778 E. 29th St.

Brooklyn, N. Y. Mr. Josip Skrabec, 79 Evergreen Ave.

Bridgeport, Conn. Rev. Mich. J. Golob, 450 Pine St.

Bridgeville, Pa. Mr. Ivan Vrtac- nik, Box 595.

Forest City, Pa. Mr. Peter Srnovršnik, Box 279; Miss M. Svete.

Houston, Pa. Mr. John Pelhan.
Pittsburgh, Pa. Mr. John Bo- janc, 207-57 St.; Mr. George Ve- selič, 5222 Keystone St.; Mr. John Golobič, 5621 Carnegie St.; Geo- rge Witkovich, 5104, Butler St.

Steeltown, Pa. Mr. Anton Male- shich, 157 Main St.

Joliet, Ill. Mr. Aleks Plut, 1207 Center St. — Mr. M. Bluth.

Barberton, Ohio. Mr. Joe Lek- an, 149 Center St.

Sheboygan, Wis. Mr. Mike Pro- gar, 1621 N. 9 St.

Indianapolis, Ind. Mr. Frank Markic, 765 Holmes Ave.

Willard, Wis. Fr. Perovšek, Box 10.

Eveleth, Minn. Francis Gre- gorich, Box 22.

Soudan, Minn. John Loushin, Box 1230.

Ely, Minn. J. J. Peshell, Box 165; John Otrin, Box 322.

Braddock, Pa. J. Lesjak, 1111 Wood Way.

New Duluth, Minn. Mike Špe- har, 403-97th Ave. W.

Chisholm, Minn. Mrs. B. Glo- bočnik, 309 Central Ave.; John Klun, Box 668.

Buhl, Minn. Gregor Rus, Box 22.

Gilbert, Minn. Frank Ulcar, Box 574. — Mrs. A. Preglet.

Hesperia, Mich. Marko Bluth, R. F. D. No. 2.

Gowanda, N. Y. Mr. V. Dol- nar, 46 Palmer St.

OGLAŠAJTE V "SLOGI"

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC
6217 ST. CLAIR AVENUE

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE.
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem preskrbel z zimskim obnavlom od najmanjše do največje mere. Kdor ima največjo nogo, naj se zglaš pri nas. Kajti pri nas se do- bi: Ženske črevlje od najmanjše pa do mere 10. Moške, od mere 6 — pa do 14. Največji ljudje so lahko brez skrbi, da ne bodo hodili bos. Cene so primerne. Se priporočam.

FRANK SUHADOLNIK

6107 ST. CLAIR AVENUE.
CLEVELAND OHIO.

Severova zdravila zdravijo

Komfort za noge.

Ako so Vam ranjene noge ali so Vam po tedi na težavah povzo- čajo občutne bolečine, ki zgo- in ustvarjajo srbljenje, ako nabreknejo noge v čevlji in rane povzročajo pri hoi trpljenje, ne čakajte. Dobite pri Vašemu lekarnarju

Severa's
Foot Powder

(Severov Prašek za noge) in kom- fort za vaše noge bo zagotovljen. To je prijeten prašek za noge. Malo posutega praška med prsti in na vrh- ter podplati vsako jutro in nekol- iko v vsak čevlj ali nogovico po- vzroči čudeže. Cena 25 centi in 1c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Društvo Sv. Františka Seraf. K. S. J. Jednote ima svoje seje vsako dru- go soboto v mesecu na 62 St. Mark's Place, New York, N. Y. Sprejema člane od 16—50 let za zavarovalni- no \$250.00, 500.00 in \$1000.00 in bolni- ško podporo. Zavedni rojaki, pristo- pite k temu prekristnemu društvu, ki je eno izmed najagilnejših v New Yorku.

NAROČNIKOM

"SLOGE" V CLEVELAND, O.

Kdor želi naročiti ali plačati list ali dobiti zaostale številke, naj se obrne do zastopnika:

Mr. F. Suhadolnik

5107 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Društvo Sv. Družine št. 11 D. S. D., v Pittsburgh, Pa.,

naznanja vsem rojakom in rojakinjam, med 16. in 50. leti, da je pristop v društvo za nedolžno čas prost. Bol- niške podpore izplačuje društvo po \$1.00 na dan. D. S. D. izplačuje zra- ven smrtnino, tudi za poskodnino in raznovrstne operacije. Za nadaljna pojasnila se obrnite na sledeči odhor: Josip Pavlakovich, predsednik, 54 Low Road; John Golobič, podpred- sednik, 5621

KRIŽARJI

ZGODOVINSKI ROMAN V ŠTIRIH DELIH

Spisal: H. SIENKIEWICH Poslovenil: FODRA VSKI

Dalje.

Zimsko blede jutro se je zjasnilo, siva megla se razpršila in solčni žarek je osvetlil višnjevkast oklep Križarjev, kakor tudi Zbišekov srebrni milanski oklep. V kapelici je zazvonil zvon k molitvi, in na odmev zvona zlete zopet vrane z grajskih streh, mahaje s pe rutnicami in z glasnim krotkanjem, kakor bi se veselile krvavega trupla, ki je ležalo nepremično na snegu. Rotgier je med borbo vsaki hip pogledal mrljica, ter se začutil nakrat povsem osamljenega. Vse oči, ki so bile uprte vanj, so bile oči njegovih sovražnikov. Vse molitve, vse želje in vse zaobljube žensk so bile na Zbiškovi strani. Navzlic temu, da je bil Križar popolnoma uverjen, da ga Zbiškov streljaj ne naskoči od zadaj, da ga izdajski ne napade, ga je vendar njegova navzočnost in bližina napolnjevala z nekim nepoznanim nemirom, uprav kakor se neoboroženi ljudje vznemirjajo pred volkom, medvedom, ali bivolom, od katerih jih ne loči kaka ograja. A tega nemira se ni mogel otresti največ radi tega, ker je Čeh, hote zasledovati boj, prestopal z jednega prostora na drugi ter se tako pojavljal borilcema sedaj pred licem, pa zopet za hrbtom ali na strani, pobešaje pri tem glavo in mereč ga z jeznim pogledom, dvignivši časih nehoti svoj krvavi nož.

Končno jame Rotgier pešati. Hipoma zada zaporedoma dva kratka toda strašna udarca, hote pogoditi Zbiškovo desno ramo, toda oni ga odbije s svojim ščitom tako krepko, da se je premaknila sekira v Rotgierjevi roki, in moral se je urno umakniti, da ni padel. Od tega trenutka se je umikal neprestano. Končno mu je zmanjkalo ne le moči, marveč tudi hladnokrvnosti in strpljivosti. Iz prsij gledalcev, videčih to umikanje, se izvije klic zmage, in to ga še bolj razjuri in vznemiri. Udarci sekir so postali čimdalje bolj gosti. Obem borilcema jame znoj zalivati čelo in skozi stisneno zobe jima je prodiralo iz prs hripavo dihanje. Gledalci niso več sedeli mirno na svojih sedežih, marveč so vsaki hip čuli možiki in ženski klici: "Udri ga, udri!... Sodba božja! Kazen božja! Bog ti pomaga!" Knez je nekolikokrat zaploskal z rokami, da bi jih utišal, toda zaman. Gibanje na galeriji je neprestano naraščalo, tu pa tam so se jeli jokati otroci, končno pa zakliče na daleč od kneginje nekak ženski glas:

"Za Danuško, Zbišek, za Danuško!"

Zbišek je dobro vedel, da se bori za Danuško. Bil je gotov, da je pomagal tudi ta Križar k njenemu ugrabljenju, in bojeval se z njim, še je le masčeval za to njej doprinešeno krivico. In kot mlad ter pomemben človek je mislil sedaj edino na boj. Ta klic ga je nakrat spomnil one velike izgube in bolesti. Ljubezen, žalost in osveta mu čimdalje bolj razpalijo žile. Sreče mu hoče razpočiti od bolečine in polasti se ga bojna znořlost. Njegovih strašnih in besnih udarcev Križar ni mogel več prištrčiti, niti jih odbijati. Nakrat pa udari Zbišek s svojim ščitom ob Križarjev ščit s tako nadčloveško močjo, da je Nemčeva roka povsem odrevenela in se mu po besila navzdol. Križar se umakne naglo prestrašen nazaj, toda v tem hipu se zabliška pred njegovimi očmi ostra sekira ter ga zadene na lik strel v desno ramo.

Do ušes gledalcev dospe presunljiv klic: "Jezus!" na kar odstopi Rotgier še za korak nazaj in se zgriže v znak na tla.

Na galeriji nastane takoj nov in še večji šum, sličen šumu čebelar v čebelnjaku, ko jih ogreje toplo sonce. Vitezi jamejo tolpomati teči z galerije, služabniki pa jamejo skakati čez sneženi nasip, da si ogledajo mrljica. Povsod naokrog se začujejo glasovi: "Glejte sodbo božjo!... Jurand ima vrlega dediča!... Hvala in slava! To je borilec s sekiro!" Drugi pa so klicali: "Glejte, in čudite se! Niti Jurand ni ga ne posekal bolje!" In cela skupina radovednih ljudi se zbere okrog Rotgiera, ki je ležal na tleh, z licem, bledim kakor sneg, usta široko odprta in roko pri rami odsekano tako, da se je le nekoliko še držala. Začujejo se glasovi: "Glejte, še malo časa poprej je bil živ in je ponosno stopal po zemlji, sedaj pa niti prsta ne more več ganiti." Tako govore, so se čudili njegovi veliki rasti, ker je zavzemal dokaj prostora na borišču ter bil po smrti videti še večji v svoji pavovi kitici, ki se je čudno lesketala na snegu. Drugi so se zopet čudili njegovemu oklepu, ugibaje, da njegova cena ni dosti manjša od kake vasi. Med tem se Čeh Hlava in druga dva Zbiškova služabnika približajo nesrečnemu pokojniku, da mu pobere orožje in oklep, gledalci pa obkolijo Zbiška ter ga glasno hvalijo, ker so si po pravici domišljevali, da njegova slava pade na vso mazoveško in poljsko viteštvo. Na to mu odvzamejo ščit in sekiro, a Mrakota iz Mocareva mu sname celo čelado ter mu pokrije mokre lase s kučmo iz fidečega sukna. Zbišek je stal kakor zaslepljen; težko je dihal, ogenj mu je še švigal iz ugaslih oči, medtem ko mu je bilo lice blede od utrujenosti in ganutja in noge so mu nekoliko drgetale. Končno ga primejo pod pazduho in ga odpeljejo pred kneza in kneginjo, ki sta ga že čakala v zakurjeni sobi pri ognjišču. Zbišek poklekne pred nju, in ko ga je duhovnik Višonek blagoslovil ter izmolil večni pokoj za duše preminulih, je objel knez mladega viteza ter rekel:

"Bog najvišji je razsodil med vama in vodil tvojo roko, torej bodi radi tega hvaljeno njegovo ime!"

Na to se obrne k vitezu de Lorchu in tovarišem ter doda:

"Tebe, tuji vitez, kakor tudi vas navzoče pozivam za pričo, o čemur tudi sam pričam, da se je ta dvoboj vršil po pravu in običaju tako, kakor se vrše povsod božje sodbje, po viteški in božanstveni naredbi."

Vsi navzoči domači vitezi pritrdijo tem besedam, ko jih pa pre tolmakač de Lorchu, vstane ta ter proglasi, da hoče ne le pričati, kako se je vršilo vse po viteški in božji odredbi, marveč celo vsakega, ki bi v Marburgu ali na katerem drugem dvoru dvomil o tem, pozove na dvoboj, bodisi peš ali na konju, naj si bi to bil ne le navaden vitez, marveč tudi kak orjak ali čarovnik, ki s svojo močjo uadkriljuje tudi samega Merlina.

Ko je Zbišek objel kneginjine noge, se skloni An Danuta k nje-mu in mu reče:

"Čemu se ne veselíš? Raduj se in zahvali Boga, kajti če te je Bog rešil iz te nevarnosti, ne zapusti te tudi nadalje in te pripelje k sreči."

Ali Zbišek jej odvrne:

"Kako naj se radujem, milostljiva gospa? Bog mi je sicer dal zmago, da sem se masčeval nad tem Križarjem, toda Danuške ni, kakor je ni bilo poprej... niti za jeden korak se nisem približal k njej."

"Najbesnejši sovražniki Danveld, Gottfried in Rotgier ne žive več", odvrne kneginja, "o Siegfriedu pa pravijo, da je navzlic svoji okrutnosti pravičnejši nego so bili oni. Zahvali torej usmiljenje božje tudi za to. Gospod de Lorch je rekel, ako Križar pade, da odpelje njegovo truplo v Marburg ter poprosi samega velikega mojstra za Danuško. In oni se ne bodo drznili upirati se velike-mu mojstru."

"Bog daj zdravje gospodu de Lorchu!" reče Zbišek. "Jaz pojdem z njim v Marburg."

Kneginja se je prestrašila teh besed uprav tako, kakor bi bil Zbišek dejal, da pojde brez orožja med volke, ki so se klatili po globokih mazoveških gozdih.

"Čemu?" je vprašala. "V gotovo propast? Sedaj po tej borbi ti ne more pomagati niti de Lorch, niti ona pisma, ki jih je pisal Rotgier pred dvobojem. Ti ne rešiš nikogar, ugonobiš pa sebe."

Toda Zbišek vstane, prekriza roke na prsih ter reče:

"Tako mi pomagaj Bog, kakor gotovo pojdem v Marburg, in če treba celo za morje. Blagoslovi me tako tudi ti, Kristus, kakor gotovo jo hočem iskati do zadnjega zdihljeja in nočem prenehati, dokler ne poginem. Meni je lože ubijati Nemce in boriti se pod oklepom, nego njej, siroti, tičati v podzemeljski ječi. O lože, lože!"

Te besede je izrekel, kakor vsikdar, kadar je govoril o Danuški, s tako navdušenostjo, ob enem pa tudi s tako žalostjo, da so mu zastajale besede, kakor bi ga kdo stisnil za grlo. Kneginja je spoznala, da bi ga zaman odvrčevala od navedenega namena, da bi ga moral zakovati v verige ter vreči v ječo, kdor bi ga hotel pridržati. Zbišek seveda ni mogel takoj oditi. Takratno viteštvo je moglo prezirati vsako oviro, nikakor pa ni smelo prekršiti viteškega običaja, ki mu je naročal, naj vitez prebije po dvoboju ves dan na borišču do polnoči ter s tem ne le pokaže, da je ostal zmagovalac na borišču, marveč da je pripravljen celo na novo borbo, ako bi kdo od sorodnikov ali prijateljev premaganega hotel izzvati. Tega običaja so se držale tudi cele vojske, izgubivši v tem čisto mnogo plena, ki bi si ga bile lahko pridobile, ako bi bile po zmagi šle preganjat sovražnika. Zbišek ni niti poskušal, rešiti se te neizprosne dolžnosti, marveč je, okrepčavi se nekoliko, vzel znova orožje in vstrajal na grajskem dvorišču do polnoči, čakaje sovražnika, ki ni mogel priti od nikoder.

Še le o polnoči, ko so naznanili glasniki s trombo poslednjič njegovo zmago, ga je pozval Nikolaj iz Dolgega lesa na večerjo in ob enem tudi na posvetovanje h knezu.

VI.

Knez spregovori na posvetovanju prvi ter reče:

"Nesreča je to, da nimamo nikakih pisem niti kakih prič zoper komturje. Kajti, dasi je naš sum opravičen, dasi sedaj celo jaz mislim, da so oni odnesli Jurandovo hčerko in, nihče drugi — kaj nam koristi vse to? Oni vse utaje. Ako nas veliki mojster vpraša po dokazih, kaj mu hočemo pokazati? Da, Jurandovo pismo priča še celo njim v prilog."

Tu se obrne k Zbišku.

"Ti praviš, da so dobili to pismo z grožnjo od njega. Mogoče, da je temu res tako, kajti ako bi bila pravica na njihovi strani, ne bil bi ti Bog pomagal proti Rotgieru. Toda ako se je to, zgodilo enkrat, moglo se je to zgoditi tudi dvakrat. Nemara imajo celo sprčevalo od Juranda, da oni niso krivi ugrabljenja nesrečne deklice. Ako je temu tako, pokažejo pismo velikemu mojstru, in kaj se zgodi?"

"Saj so to vendar sami priznali, milostljivi gospod, da imajo deklico, govore, da so jo otele razbojnikom."

"To vem. Toda sedaj govore, da so se zmotili in da je to druga deklica, a najboljši dokaz je to, da je niti sam Jurand ni hotel."

"Ni je hotel, ker so mu pokazali drugo ter ga uprav s tem razkačili."

"Gotovo je temu tako, toda oni morejo reči, da smo si to le mi izmislili."

"Njihove laži", reče Nikolaj iz Dolgega lesa, "so velike kakor gozd. Od roba se še nekoliko vidi, toda čim globlje greš, tem večja je goščava, da človek zabloudi ter povsem izgubi pot". Na to ponovi svoje besede po nemški gospodu de Lorchu, kateri reče:

"Veliki mojster je bolji nego so oni in tudi njegov brat zelo pazi na viteško čast, dasi je nekako bolj silovit človek."

"Tako je", odvrne Nikolaj. "Veliki mojster je pošten človek. Sicer ne zna držati na uzdi komturjev ter ne more preprečiti, da bi v križarskem redu ne slonelo vse na človeški krivici, toda to mu je zoprno. Pojdite, pojdite, gospod de Lorchu, in povejte vse, kaj se je tu zgodilo. Pred tujci ga je bolj sram nego pred nami, a to radi tega, da na tujih dvorih ne bi govorili o njih izdajstvih in nepoštenih dejanjih. Ako vas vpraša veliki mojster po dokazih, recite mu:

Božja stvar je, spoznati resnico; ako želiš, gospod, dokazov, pa si jih poišči. Zapovej, da se preiščejo vsi utrjeni gradiči; naroči povprašati ljudi, dovoli nam, da tudi mi iščemo, kajti to je le izmišljotina in prazna basen, da so odnesli ono siroto razbojniku."

"Izmišljotina in prazna basen", ponovi de Lorchu.

"Razbojniki se gotovo ne bi dotaknili kneževskega dvora in ne segli po Jurandovem otroku. Ako bi ga bili odnesli, bi bili to storili radi odkupnine ter bi naznanili, da ga imajo."

"Vse to jim povem", odvrne Lotrinec, "in tudi de Bergova poščem. Oba sva iz jednega kraja in dasi ga ne poznam, pravijo, da je nekak sorodnik grofa Geldrija. On je bil v Seitnem, naj torej velikemu mojstru pove, kaj je tam videl."

(Nadaljevanje prih.)

PAIN-EXPELLER

Je postal domača beseda v vsaki slovenski družini radi neprekosljivega čina pri tolikih bolečinah in nadlogah.

Sedajne razmere so nas primorale, povišati ceno na 35 in 65 centov za steklenico, ako hočemo, da ostane iste kakovosti in da enako učinkuje.

S tem imate jamstvo, da staro, dobro sredstvo z isto močjo tudi dobiti. Nikar se dajte premetiti z nizio ceno ničvrednih ponaredb.

Stari, pravi Pain-Expeller dobiti le v zavitku kot je tu naslikan. Pri kupovanju pazite na našo znamko, na besedo Loxol in na naše ime.

Pravi Pain-Expeller je dobiti v vseh uglednih lekarnah in naravnost od nas. Steklenica za 65c. je koristnejša kot pa za 35c. ker obsega več kot dvakrat toliko.

F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York

Molitveniki z velikimi črkami za slabovidne in vse druge knjige iz bukvarne Ave Maria

se dobe pri

ANTONU STRNIŠA

6305 Glass Ave.

Cleveland, O.

DR. S. HOLLANDER,

DENTIST

1355 E. 55th St.

vogal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer, Zaprto ob sredah popoldne in ob nedeljah.

NAZNANILO

Posestva katera imamo mi za pročitati so sledeča:

Eno posestvo na vogalu za več trgovin.

Eno posestvo na vogalu za dve trgovini.

Eno posestvo, residence z 7 sobami.

Eno posestvo, residence s 12 sobami.

Eno posestvo, residence z 7 sobami in kopališčem.

Eno posestvo, residence z 8 sobami in kopališčem in garage.

Eno posestvo, residence z 9 sobami.

Dve posestvi, residence z 8 sobami in kopališčem.

Eno posestvo, residence z 10 sobami in kopališčem.

Eno posestvo, residence z 4 sobami in kopališčem in približno en akter sveta zraven na Blvd.

Vsa zgoraj navedena posestva so v dobrem redu in zelo po ceni ter se lahko kupijo na lahka odplačila. Zatorej bode v vašo lastno korist če se oglašite pri nas predno kupite kje drugje.

Imamo tudi zelo veliko lótvov v različnih lokalih po nizkih cenah.

ST. CLAIR REALTY CO.

6313 ST. CLAIR AVE.

Pohištvo, peči in hladilnice Ice - Boxes ::

Vedno najbolje in najcenejše pri

THE STAR FURNITURE CO.

5824 ST. CLAIR AVE.

GOTOVINA ALI KREDIT.

VZAMEMO LIBERTY

BONDE KOT GOTOV DENAR.

Dr. J. V. Zupnik

ZOBOZDRAVNIK

6127 St. Clair Avenue

nad Grdinovo prodajalno.

Najbolše mogoče zobozdravniško delo za zmerne cene.

Kot plačilo se vzame tudi "Liberty Bonde"

Telefon: Main 1441.

Telefon: Central 8821-W

Mihael S. Čerezin

HRVATSKO-SLOVENSKI ODVETNIK

PISARNA: SOBA ŠT. 414 ENGINEERS BUILDING, na četrtm nadstropju.

Vogal St. Clair in Ontario ceste, blizu Public Square CLEVELAND, OHIO.

OGLAŠAJTE V "SLOGI"

Legitimno in postavno.

Na milijone ljudi je v Združenih Državah in v Kanadi, ki absolutno potrebujejo zdravila, da jim sčistijo notranje organe ter pomagajo njih prebavi. Trinerjevo ameriškansko zdravilo grenko vino je legitimirano zdravilo za to svrhu in njegove sestavine (grenka skorja, hmelj in korenice) so najbolj znane najboljše medicinski vadi. Znamenito je, da je bilo Trinerjevo zdravilno grenko vino prvo patentirano zdravilo za želodec, ki je bilo potrjeno od U. S. oddelka za notranje zadeve v Washingtonu ter v vseh ozirih odgovarja postavi prohibicije. To zdravilo se ne sme smatrati za "pobarvan liker". Njegov namen je izčistiti želodec ter ni smatran kot opojna pijača in radi tega ga lahko dobi vsak pri lekarnarju, kakor prej. Formula Trinerjevega Angelica grenke tonike, izvrstnega zdravila za moč, je bila enako potrjena meseca maja 1919 in vsak lekarnar ima to zdravilo v zalogi. Joseph Triner Company, 1333-43. So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

National DrugStore

Slovenska Lekarna

vogal St. Clair in 61 ceste.

Naša lekarna je tekom svojega obstanka postala znana kot najboljše kraj, kjer se dobe zanesljiva, sveža in dobra zdravila. Z vsu krbjo tudi izdelujemo zdravila po zdravniških predpisih.

Kadar dobiš od zdravnika predpis za zdravila, pridi vslej k nam in boš zadovoljen. Naša zdravila so vedno sveža.

OBRESTOVATI

Se prične vsaki dan kadar naložiš v

LAKE SHORE BANK

Obresti se plačujejo do dneva, ko zdigneš denar, kakor po splošni regulaciji.

St. Clair and E. 55th St. Prospect and Huron Rd. Superior and Addison R.

VAŠA OBLEKA

bo zgledala kot nova ako jo pri-nesete nam čistiti, barvati ali popraviti. Mi tudi Vašo staro obleko prenaresimo po novi modi.

Frank's Dry Cleaning Co.

Telefon: Central in Rosedale 8591.

Delavnica in urad

1361 EAST 55th ST.

naproti Lake Shore Banke.

COLLINWOOD — PODRUŽNICA

15513 WATERLOO RD.

J. J. PESHELL

Box 1.5 Ely, Minn.

ima v zalogi molitvenike z malim in velikim tiskom.

ZASTAVNIK

Frank Gašpari 1787 Ansel Road Cleveland, O., ima sledeče knjige: Molitvenik z malimi in debelimi črkami. Abecedarij in Katekizme vezane in nevezane. Istotako lahko dobi pri

Frank Suhadolnik-u 6107 St. Clair Ave., Cleveland, O.